

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ciu, Str. Baron L. Pop Lőfizetési árak:

KELET

DI Ramasetter Róbert BUDAPEST

Diszter 2. I. e.

ASZU POLITIKAINAPLAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő: Szabó Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hászegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Ara 5 lej

Szombat, 1936. augusztus 15.
5696. EV. AB 27. XIX. EVF. 191. SZAM

Bucu a százaléjesektől

Egyszóval kivonják őket. Isten tudja, most hogy befejezett ténynek látszik e híradás, nem is tudunk tiszta lélekkel örülni neki. Valahogy hozzánk nőttek. Valahogy beiktatódtak a mindennapi életünkbe a nemcs szórakozás, amelyet a száz lejes érvek vizsgálata jelentett. Idestova két éve annak, hogy csengésük, zengésük, vagy tompa koppanásuk zajától hangos az ország. Ugy verték őket pulthoz és padlóhoz, kövekhez és fémekhez, oly elánnal, oly dühvel és oly makacs kíváncsisággal, hogy szinte megsajnálta őket az, aki élettelen tárgyakban is lelket keres.

Es ez csak a kezdet volt. A száz lejes vizsgálódási tudomány, vagy rövidebben a száz lej-isme az idők során a fejlődés csodálatosan magas fokaira halgott fel. Az emberek megszűntek bízni a csengésben, mert egyszer-mászor kiderült, hogy a hang a Jákobé volt, de a kéz az Ezsaué. A különböző hamisítvány-típusok között (mert egyes városok hamisítói között valóságos versengés folyt, hogy ki tud tökéletesebbet előállítani), akadtak olyanok, amelyeknek bongása a legfinomabb zenei hallást is meg tudta tévesztetni.

A hangvizsgálatot kiterjesztették tehát a színvizsgálatra. Elkésződött a száz lejesek dörzsölése. Surokolták, mosták, szaputák őket egészen addig, amíg ki nem derült, hogy ugy szín, mint hang tekintetében kifogástalanok. A hamisítók azonban lépést tartottak a száz lej-isme fejlődésével és az emberek hamarosan rájöhettek arra, hogy már abban sem bízhetnek, amit saját szemükkel látnak és saját fülükkel hallanak.

Közbejött tehát egy harmadik érzékszerv is: a tapintás. A hátsú domborulatok iránt kezdett megmutatkozni egy jobb ügyhöz méltó érdeklődés, amely néha nem tulságosan izléses vakarásáá fajult. Es most mindennek vége. Kivonják őket a forgalomból. Ismét szegényebbek leszünk egy szórakozással és egy vigasszal. A nimostelen ember azon vigaszával, hogy a pénz amugyis hamis.

Optimista nyilatkozat és szomorú valóság

Dr. Lupu hazajött Párizsból és nem félt nyilatkozatni, hogy őszintén mondta mindazt, amit Párizsban mondott. Lupu dr. a demokrácia és a népfrontról politika mellett lépett fel. Hallatlanul imponáló és mai közéleti viszonyaink mellett bátor magatartás ez. Mert kétségtelen, hogy Lupu dr. álláspontja a nagy igazságot képviseli: hogy Romániát csak a demokrácia frontjához való csatlakozás mentheti meg, Romániának a francia-orosz orientáció mellett van a helye.

De egy feoske nem csinál tavaszt és mi Lupu nyilatkozata után sem lehetünk derűlátók. Lupu nyilatkozott, most ezen ragódnak az összes romániai sajtótermékek, de mi őszintén kételkedünk benne, hogy éppen azok a pártvezérek, akik Lupu mellett élnek és aletnekei a nemzeti parasztpártnak, azonosítják-e magukat ezzel a programmal. Nem tudjuk, hogy ez a hatalmas népszerűzet, a nemzetiparasztpárt, melyre annyi reménykedéssel tekint az ország lakosságának nagy tömege, lesz-e olyan bátor, mint Lupu, merre majd ugyanazt megtenni, amit aletneke megteett.

Nem tudjuk, vajjon Mihalache-nak lesz-e elég bátorsága ahhoz, hogy valóban ezt a demokráciát kérje és valósítsa meg programjában. Nem tudjuk azt sem, hogy az ardeali pártszervezet, amelynek részéről még egyetlen egyszer sem hallottunk ily bátor megnyilatkozást, azonosítja-e magát Lupuval ebben a küzdelemben. Öszinte aggodalommal figyeljük a nemzeti parasztpárt mindennapi harcát saját belső bajjaival szemben, amelyek felírlik az egész szervezet erejét, ami pedig kevés energiát hagy meg egyöntetű fellépésre. Van Maniu-féle felfogás, van Mihalache és

Változatlan a diplomáciai és harctéri helyzet a spanyol forradalomban

Tulzottak voltak a hírek a zendülők nagyarányu előnyomulásáról. Az angol sajtó aggályai a repülőszállítások miatt. Anglia és Amerika is ragaszkodik a semlegességhez

A zendülők pillanatnyi fölénye ellenére a madridi kormány bizik hadműveleteinek sikerében

London, augusztus 14. A spanyolországi események diplomáciai bonyodalmait egyre jobban kuszálódnak össze. Ugyanakkor, midőn az összes nagyhatalmak igyekeznek megégyezni a forradalommal kapcsolatos semleges magatartás kérdésében, mindenünnen folynak a fegyver- és muníciószállítások mindkét fél számára. Különösen Angliában kelt nagy viharokat a fegyverszállítások ténye. Mint a News Chronicle jelenti, az utolsó három hét alatt harminc repülőgép tünt el titokzatos uton Angliából és ezek mind átalakíthatók voltak katonai gépekké. A lap szerint a gépek egy részét a madridi kormánynak, másik részét pedig Franco tábornoknak küldték. A lap élesen fordul Németország és Olaszország kifogásai ellen a francia válaszigyekzés kérdésében és hangsúlyozza, hogy a hatalmak türelme nem fog a végzetlenségig tartani. A spanyol kormánynak a zendülőkkel szemben való támogatása teljesen körülményes lenne. Ha Franciaország ettől tartózkodik, ugy ezt csak az európai béke érdekében teszi.

ban általánosságban megvitatják az angol polgári repülőgépek Spanyolországba való szállítását eltiltásának kérdését. A vizsgálat adatai szerint tegnap Londonból a zendülők számára kettő és a kormány számára is két gépet küldtek. Anglia anélkül, hogy más nemzetektől hasonló intézkedést várna, meg fogja tenni a lépéseket a repülőgép-szállítások megakadályozására.

Washingtoni jelentés szerint hasonló álláspontra helyezkedik az amerikai kormány is. Roosevelt elnök a napokban külpolitikai beszédet fog tartani és ismételten kifejezésre fogja juttatni az amerikai kormány semlegességét a spanyol eseményekben. Ki fogja jelenteni azt is, hogy az amerikai kormány minden erőfeszítést megtesz az Egyesült Államokból való fegyverkivitel megakadályozására.

Az aggódó francia minisztertanács Paris, augusztus 14. (Radór.) A tegnapi minisztertanács hosszasan foglalkozott a spanyol helyzettel. Ivon Delbos tájékoztatta kormány tagjait arról, hogy a spanyol idegen légió ügynökei francia-Maokkóban bennszülötteket toboroznak. Delbos közölte a kormánnyal az olasz válasz szövegét és kifejtette, hogy törvényes uton lehetetlen betiltani a közadakozást egyik, vagy másik spanyol fél számára. A gyűjteket magánosok kezdeményezik, a sebesültek gondozása, stb. jelszavakkal. A külügyminiszter kijelentette, hogy Franciaországban Spanyolország számára önkénteseket nem toboroztak.

A szocialista képviselők a spanyol kormánnyal való szolidaritásuk jeléül gyűjtőakcióit indították, melynek során minden képviselő 50 frankot jegyzett. A hadihelyzetben lényegesebb változás nem állt be, noha egyes jobboldali távirati irodák komoly erődkö elést jelentették. A francia hírszolgálaton keresztül érkező jelentések nem tudnak arról, hogy Badajos elesett. Az eseményekről a következő részletes tudósítás számol be:

Nemzetközi huzavona

A Daily Express szerint a tárgyalások huzavonája mindjobban csökkenti a semlegeségi paktum megkötésének esélyét és ez alatt bombavető repülőgépek rajai kelnek utra Spanyolország fele, Európa minden részéből. Mi magunk is bünösek vagyunk, mert minden figyelmes ember láthatja, amit a londoni repülőtérrel ismeretlen helyre indulnak a gépek.

A Daily Herald hanyagságban bünösek tartja a kormányt a repülőgép-szállítások miatt. A lap erőlyesen követeli, vessenek véget ennek a botránynak és a kormány vonja meg a polgári repülőgépek kiviteli engedélyeit. A Morningpost bizonyos angol körök aggodalmának ad kifejezést a tárgyalások balsikere fölött és megállapítja, hogy a francia kormány egyre nagyobb nyomásnak van kitéve azért, hogy a spanyol kormányt támogassa.

A Reuter jelentése szerint a White Hall-

Sem Badajos, sem San-Sebastian nem esett még el

Lisszabon, aug. 14. (Radór.) A portugál Radió-Club jelentése szerint Yague alezredes vezetése alatt egy hadoszlop tegnap este megkezdte Badajos ostromát. Egyidejűleg a tüzserg és repülőgé bombázaport zuóítottak a városra. A badajosi kormánycsapatok a régi vár falairól védekeznek, de az új folyamán a város felét már bevették a zendülők. A másik felében folyik a harc. Malaga kikötőjében egy zendülőkészben levő motoroshajó 1250 kilogram sulyu bombát dobott a

Don Jaime I. hadihajóra, amely sulyosan megsérült. Több tengerészt kórházba szállítottak. A Reuter szerint, a hajó sérülései nem sulyosak, a hajó nem süllyedt el.

A zendülők jelentése szerint bármelyik pillanatban bevonulhatnak San Sebastianba. Alicante és Valencia kikötőiben egy-egy hadihajó állomásozik, amely állítólag menedékkül szolgálna a kormánynak, ha Madrid el-esne.

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

Madgaru-féle vonal, Costachescu elmélet és végül itt van Lupu, akinek ez a nyilatkozata feltűnően hasonlít azokhoz, amiket Dobrescu Demeter hangoztatott, mielőtt kizárták a nemzeti parasztpártból.

Nem tudunk hinni abban, hogy Lupu dr. kiállása gyökeres változást jelentene a nemzeti parasztpárt jelenlegi helyzetében. Lupu dr. pedig egyedül, sajnos nem elég. Nem győzzük hangsúlyozni, hogy Lupu tette milyen bátor és mennyire tiszteltreméltó. De pillanatig sem szabad szemünk elől tévesztetni a szomorú valóságot: Lupu dr. nyilatkozata egyedül nem elégséges ahhoz, hogy

derülítésre adjon számunkra alkalmat. A nemzeti parasztpárt egész tömege tudja csak feltartóztatni a fasiszta vihart, mely az ország felé közeleg.

Es ez a tömeg ma széteső, önmagában vívódó és felkészületlen.

Ezért vannak mérényletek, ezért van jobb oldali demagógia. A nemzeti parasztpárt válsága tette ezt lehetővé, mert ez a párt minden kormánnyal szemben meg tudta annak idején védeni a demokrácia frontját.

Most, amikor a front a legnagyobb veszélyben, sajnos, nem elegendő Lupu szava nagy támadás megállítására.

VILAG TUREK

Idegbaj és életsors

A nagy emberek vallomásait böngészve és életsorsukat tanulmányozva talán nem kis csodálkozással fogjuk tapasztalni, hogy a külső körülmények akadályozó nehézségei mellett főleg az alkotó ember egyéni, lelki konstrukciójából fakadó benső lelki konfliktusok, az ugynevezett ideg-betegségek azok a tényezők, melyek a nagy emberek életsorsát és annak gyakran hullámzó ellentéteit megszabják. A kulturtörténelem aránylag sok olyan kiváló emberről emlékezik meg, kik mint a ma kulturtörténetében is nagy szerepet játszó művészeink, tudósaink közül is igen sokan: testi gyengeségeik és betegségeik mellett félelmi és szorongásos betegségben szenvedtek.

Igy Augustus császár menydörgés és zivatar-izonyban, Paganini és Newton viszonyban szenvedtek, Musset, Chopin, Caruso szorongásos állapotuk miatt nyilvános szereplés előtt igen heves lámpalázzal küzdöttek.

A laikus számára ezenknél meglepőbb talán, hogy Bismarck a hatalmas fizikumú „vaskancellár“, ha sulyos akadállyal találta szemben magát, órákig, sokszor pedig napokig tartó sirögöröcsökbe esett. Luther sem volt gyenge fizikumú ember, de ha hitviták folyamán szorongatott helyzetbe került, szivgyengeségről, félelemzészéről panaszkodott. Ugyilátszik nem ok nélkül, mert több ízben előfordult, hogy egy-egy erőteljesebb vita után eszméletét veszítette.

Rousseau, a nagy természetimádó és emberismerő már gyermekkorában „bebeszélte“ magának, hogy szivbeteg és fiatal korában fog meghalni. Ezzel szemben 66 éves korában halt meg: agyverzésben.

Már a pszichopatológia körébe esik az a számtalan lelki vívódás, amely ezt a nagy gondolkodót egy életen át hajszolta a legkülönbözőbb szexuális és lelki tévelyedés felé. Emberkerülő volt és csak a nála két évtizeddel idősebb Warrené asszony tudta őt megfékezni és az étellel kibékíteni. Igy sem akadályozhatta meg, hogy ötven egy-néhány éves korában ki ne törjenek rajta az évek óta lappangó üldöztetési téboly jelei.

Leonardo da Vincit, egy vidéki jegyző házasságon kívül született gyermekét, univerzális képességeinek kibontakozásában gátolta meg zavaros szexuális élete és halálfélelme. Napoleon, a hős hadvezér szinte gyógyíthatatlan álmatlansága mellett ugyancsak halálfélelemmel küzdött és nem lehetetlen, hogy a testi kisebbrendűségei és sürin fellépő epilepsziális rohamai fölött érzett szomorúságát és nem utolsó sorban gyöngye férfiaságát akarta tulharsogni, elleplezni erélyével, harciassággal és sikertörekvéseivel.

Strinberg, aki kortársaitól a „nőgyűlölő“ jelzőt kapta, sokat szenvedett eltévelyedett vágyainak morális sulya alatt. Háromszor házasodott és vált el. Sulyos féltékenységy győrtörte és kényszer gondolata: üldöztetési téves eszmék, szorongásai, halálfélelmei és dührohamaik hatása alatt állandóan az öngyilkosság gondolatával foglalkozott. Házasságon kívül származása hisztériás nyugtalansága, az önbizalomhiány és az önimádat kettősségének sulya élete utolsó percéig kinozta.

Dostojewski, aki akárcsak Beethoven, sulyosan terhelt családból származott, elhanyagolt tuberkulózisa dacára, csaknem mértéktelenül ivott, adósságokkal küzdve, nyomorban töltötte el hánytvetett életét. Amikor forradalmi tevékenysége miatt Sibériába száműzték, az amugyis beteg szervezetét sulyos epilepszia kitérőse rombolta tovább. Mint ő maga megírta, epilepsziás rohamai hatalmas félelmi érzések, szorongások vezették be. Viharos, zivata-

Ma láthatók a Select Mozgóban az Olympiad repülővel érkezett legújabb jelenetei:

1. 3.000 méteres gátfutás
2. A kilei Yacht-verseny
3. A lovas-pólo vége
4. Uszóverseny
5. 400 méteres síkfutás
6. 4x100 m női staféta
7. 4x100 m férfi staféta-verseny vége
8. Marathoni eredmény
9. 12.500 iskolás tornamutatványai

ros időben sohasem kerülte el az eszmélenségi rohamot. Valószínűleg epilepsziával kapcsolatos a maga által is bevallott súlyos emlékezet-gyengülése, amely miatt élete utolsó éveiben már szinte elborult aggyal élt.

A tuberkulózis mellett talán egy betegség sem támadta meg olyan fokig a nagy emberek életét, mint a vérbaj, melynek egyes fázisaiban a lelki szerkezet olyan fázisai jöhetnek létre, amelyek az egész embert ugyszólván más emberré hangolják át. Érdekes tapasztalat, hogy a művészek, tudósok, akiknek vérbetegsége paralizisben végződött, valószínűleg a vérbaj okozta érelváltozások és fokozott agyvérzés következtében hatalmasan fellángolt szellemi munkaképességük folytán éppen a paralizis fellépte előtt és annak kezdetén alkották legnagyobb műveiket. Így Donizetti az elmezavar kitörése előtti esztendőben öt operát komponált, „Don Pasquale“-t nyolc nap alatt szerette.

Nietzsche abban az évben, amikor paralizise az elhanyagolt vérbaj következtében kitört, olyan munkaképes volt, hogy mint ő maga írta: „játékos könnyedséggel oldom meg a legnehezebb feladatokat is“.

Azt sem érdektelen megemlíteni, hogy Nietzsche legkiválóbb művelt szinte közvetlenül néhány évvel paralizise kitörése előtt ajándékozta a kulturának.

Vérbaj által megterhelte lélekkel és szellemiséggel alkották nagy műveiket a főleg nyesen gunyos rotterdami Erasmus, a költő Mirebenu, Heine, Maupassant, Baudeaire, a szobrász Collini, a muzsikusz Hoffmann, a nagy háború végén világhírnévre szert tett filozófus és politikus Wilson és a forradalmár Lenin.

A paralizis mellett a legjelentősebben érintette és zavarta meg a nagy emberek életét a serdülési és üldözöttségi elmezavar. Van Gogh, aki csak 27 éves korában lett festő és 37 éves korában már öncsonkítás után epilepsziával terhelt súlyos elmezavarral elmebetegségekbe került és aki ezt megelőzően a dohány és ital szenvedélyes rabja volt, minél jobban aláasta szervezetét a kór, annál alkotóképesebben festette meg már klasszikussá vált alkotásait. A nagy orosz humorista Gogoly, aki kóborlói mániában is szenvedett, szenvedélyes kártyás volt és ivott. Lénye ellentmondásokkal telítve hol a vallási fanatizmus, hol a mindent tagadó nihilizmus malomkövei között őrlődött az elmebetegségtől vezető útjában, ahol teljes letargiába esve éhenhalt.

A „19. század Galileje“, Robert Mayer, az energia megmaradás elvének megalkotója, orvosi tevékenysége mellett mint dilettáns fizikus jut el tudományos eredményeihez, holott ez időben már a mániás és depressziós elmezavar kétségtelen jelei gyötörték.

Switt, a nagy angol szatirikus, Pascal, a modern matematika megalapítója, Musorgskij, a világhírű komponista elmebetegségben haltak meg. A homoszexuális Vealaine biztosan, a sokszorosan bűnöző Francols Villon súlyos alkoholizmus következményeképpen talán delirium tremensben haltak meg.

Az autonómiáért, vagy a tanulásért teremtették az egyetemeket?

Emil Socor feltűnő cikke az egyetemi autonómia kérdésében

Bucuresti, augusztus 14. A Zorile legutóbbi számában Emil Socor rendkívül érdekes cikket ír az egyetemi autonómia felfüggesztése ügyében most folyó tárgyalásokról. A közoktatás bölcsei — írja Socor — összeültek a legnagyobb kánikulában, hogy megtárgyalják az egyetemi autonómia kérdését. A miniszter követelte az autonómia felfüggesztését. Am a tanárok nem hajlandók ilyen követelés teljesítésére. Hogy miért? Petre Andrei, Constant. Georgescu, Iorgu Iordan és mások felvilágosították róla. Ők ismerik az anyagot.

Az egyetemi autonómia a felsőbb iskolák Istentől kapott joga, mely lehetővé teszi, hogy ezek az intézmények azt tegyék, amit akarnak, anélkül, hogy az állam ebbe beavatkozhatna. Az egyetemi autonómia törvényfölkötti, éppen azért, mert isteni eredetű.

A keresztény diákok meg akarják verni zsidó kollégáikat? Tegyük szabadon — mondják rá szülői jóakarattal. A rendőrségnek nincs mit keresnie az egyetemen, hogy rendet teremtsen. Az autonómia ezt nem tűri.

Egyes diákok sztrájkolni akarnak? Tegyük azt. És ha meg akarják verni azokat a kollégákat, akik tanulni szeretnének, senki sem léphet közbe. Az egyetemet nem tanulmányok céljából, hanem az autonómiáért teremtették.

Vagy pedig talán politikai és gazdasági

kérdéseket akarnak megoldani a fiuk olyképpen, hogy ablakokat törnek be, naiv uccai járókelőket vernek meg az uccán, vagy pedig golyókat „adminisztrálnak“ a „nemzet ellenségeinek“ hasába? Tegyük, teljes szabadsággal. Ahol csak egy diák van jelen, ott jelen van az egyetemi autonómia is. Az uccán, a kávéházban, a kórházban — mindenütt. Az egyetemi autonómia vándorintézmény, mely kitermeli a maga csodálatos eredményeit, mindig és az ország minden részén: Sigheten, Bazar-gicon, Salonta-Maren és Cetatea-Alban.

Vagy lehetséges az is, hogy egy-egy egyetemi titkár ballépést kövessen el az egyetemi iratok, vagy pénztár körül. Az autonómia megtiltja az ügyesség beavatkozását. A szennyest csak az egyetemi család keretén belül lehet kimosni.

Végül a tanárok „áthidaló“ javaslatairól is megemlékezik cikkében Socor, aki sajnálkozva állapítja meg, hogy az egyetemi tanárok a tragikus egyetemi helyzetben is vaskalaposan ragaszkodnak az egyetemi autonómia elvéhez és nem hajlandók hozzájárulni az egyetemeken a hatósági beavatkozásokhoz.

Mig haja van, okos legyen, Siessen, Egger Petroll-t vegyen

Hajhullás és kórpa ellen

Új szerződést kötött Románia a Skoda-céggel

A 200 millió cseh kölcsönből Prágában fizetik az új rendelést. Cseh szakemberek irányításával löszergyár létesül Romániában. Szabadlábba kerül Zeletzki?

Bucuresti, augusztus 14. (Az Uj Kelet tud.) Háromheti tárgyalás után, tegnap elutazott Bucurestiből Fiala mérnök, a Skoda-művek vezérigazgatója. Fiala három héten keresztül szünet nélkül tárgyalta a hadfelszerelési minisztérium vezetőivel, Tătarescu miniszterelnökkel, Beian államtitkárral, Gelu Petrescu és Petrovan tábornokokkal. A Skoda részéről a tárgyalásokon Fiala, Brozovszky, a Skoda-művek romániai képviselőjének igazgatója, Hejff mérnök, valamint Ruzsicska, a brünni „Ceska-Moravska“ művek igazgatója vettek részt.

A 3 heti tárgyalás sikerrel végződött és végül is aláírták a román állam és a Skoda közötti új fegyverszállítási szerződést.

A nagyjelentőségű tranzakció a cseh kormány közbejöttével, előnyös feltételek mellett jött létre. Románia 1938-ban kezdi fizetni az évi annuitásokat, amikor már az egész rendelést leszállították.

A részleteket a cseh kincstár egyenlítő ki a 200 millió cseh koronás kölcsönből,

amelyet nemrég Csehszlovákia nyújtott Romániának. Ilyképpen a rendelés finanszírozását biztosították és ezzel elhárították a transzferfizetés nehézségeit. 1935 februárjában a transzfer nehézségei okozták a legtöbb gondot a Skoda-szerződés megkötésénél. A jelenlegi üzletkötésnél a hadsereg számára nagyon fontos hadieszközöket fog szállítani a Skoda Romániának.

Ugyanakkor más természetű tárgyalások is folynak a Skoda és Románia között.

A kormány, a Skoda közreműködésével, löszergyárat akar felállítani Romániában.

A kormány közvetítésével a romániai fémipar képviselői már közvetlen megbeszélést is folytattak a Skodával. A tárgyalások értelmében cseh szakemberek vezetésével Románia gyárat állít fel, mely néhány év múlva már tiszta román vezetés mellett működne.

Ugyancsak tárgyalások kezdődtek ab-

ban az irányban, hogy a román és cseh fegyveripar között közvetlenebb kapcsolatok alakuljanak ki. A cseh ipar aktív közreműködéssel járulna hozzá a román fémipar teljes átszervezéséhez. Egyelőre azonban még nem találták meg az alapot a terv végrehajtására.

Ami a régi rendelést illeti, a szállítások állandóan folynak. Ennél a rendelésnél a transzfernehézségek még mindig gondot okoznak mind az államnak, mind a Skodának. Ismeretes, hogy a fegyverszállítások fejében a Skoda árukitételre kapott engedélyt és a Skoda Bucuresti képviselője rendszeresen foglalkozott román árucikk exportjával. Eddig 200 millió lej értékben vitt ki a Skoda Romániából árut, amiből 120 milliót Csehszlovákiába, 80 milliót pedig más országokba. Főleg terményeket, olajneműeket, fűrészarut, szőrméket és több hasonló terméket vittek ki Romániából. A tárgyalások során, mint a Zorile jelenti, szóba került Zeletzki ügye is. Valószínűnek tartják, hogy rövid időn belül megtalálják a módját annak, hogyan lehetne Zeletzki számára a kiszabadulás lehetőségét biztosítani.

Fajtliszta kükküllöment

Caspari BOROK

LEGOLCSÓBBAN

csak a termelőnél

CLUJ, Str. Regina Maria 34.

„I. M. R. A.“ S. i. n. c.

Bucuresti, Str. Mântuleasa 42. Tel. 4.0403. Vesz és elad „Diesel“-t, gáz-, benzin- és elektro-motorokat, dinamógépeket, gőzkazánokat, tartályokat, mindennemű szivattyúkat, forgópadokat, vezetéksőveket, sineket, stb. Elvállalunk komoly műszaki (technikai) képviselőket.

MEGNYILT! MEGNYILT!
BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
Str. Lipricani 7. Vis-a-vis Vama Poștei

Megjelent az új büntető-törvénykönyv magyar fordítása

A II. Károly király nevével elnevezett új román büntető-törvénykönyv a háboru utáni román törvényhozás legkimagaslóbb alkotása. Közél másfél évtizeden keresztül munkálkodtak hangyaszorgalommal az okiráltság és az új területek legjelesebb büntetőjogászai, hogy feldolgozzák azt a szertelen méretű anyagot, amely felöleli a még jelenleg is érvényben lévő román, magyar, osztrák és orosz büntető törvénykönyvet, valamint a büntető-jogtudományok és az újabb törvényalkotásoknak napjainkig kialakult tételeit. Ennek az előmunkálatnak az alapján készült el maga a törvénytervezet, amely különböző szakbizottságok retortáin átszűrődve törvényjavaslat formájában került a parlament elé, ahol nálunk szokatlan méretű vitát eredményezett.

Maga a törvénykönyv négy könyvre, ezek címekre, fejezetekre és részekre tagozódna, ami a törvény áttekinthetőségét lényegesen megkönnyíti.

Az új román büntető-codex nemzetközi viszonylatban is elismerésre méltó alkotás. A humánus és szociális rendelkezések egész sorozatát honosítja meg, amelyekkel az elitelték sorsán és főleg büntetésük kitöltése után óhajt segíteni, hogy a polgári társadalom kereteibe ismét elhelyezkedjenek.

Mint a régi királyságbeli büntető törvénykönyvekben eddig nem ismert újításokat kell felemlitenünk a büntetések végrehajtásának felfüggesztését, a feltételes szabadlábrahelyezést, a becsület helyreállítását, vagyis rehabilitálást, stb.

A törvénykönyv a vagyon elleni bűncselekmények megtorlásánál szakít teljesen az értékhatárral és nem az okozott anyagi kár összegszerű nagysága alapján minősíti a cselekményt büntettnek, vétségnek vagy kihágásnak.

Az új törvény, amely egyébként csak 1937 január elsején fog életbelépni, annak ellenére, hogy 603. paragrafust tartalmaz, tehát igen terjedelmes, annyira világos szerkezetű és szövegezésű, hogy nemcsak a szakember, hanem a laikus is minden nehézség nélkül tanulmányozhatja.

Az új büntető törvénykönyv kifogástalan magyar fordításának hiányát már rég érzí Ardeal magyar olvasó- és gondolkodókörösége. Hisz ez a törvény nem az ügyvédek és bírák használatára készült, hanem nincs a hétköznapi életnek, az üzleti tevékenységnek oly vonatkozása, amely valamilyen kapcsolatban ne lenne az új törvénnyel. Főleg az üzleti életben alig nélkülözhető az új törvény ismerete, mely a hitelrontástól kezdve a tiltott üzérkedésen és tiltott tözsdeműveleteken át a hitelzői kijátszásig minden kihágást szankcionál.

A magyar fordítás, amelyet most veszünk kézhez, dr. Keller Samu és Keller Ferenc lelkiismeretes és nagy szakértelmű eláruló munkája. Az áttüztetés mindenütt korrekt és szabatos, amelltt, hogy megőrizte az eredeti szöveg érthető és világos fogalmazását. A szerzők abban is alkalmazkodtak a mai kívánalmakhoz, hogy a kötet árát igen mérsékelten (mindössze 80 lej) állapították meg. A fordítás egyébként Simleul-Silvaniein jelent meg.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

(Szombaton, vasárnap, hétfőn 3, 6 és 9. Dupla műsor: I. Eskimo. Izgalmas expedíció filmdráma. II. Vérengzés. Ináán Wil West film. Főszerepben Richard Barthelmeler és Ann Dvorák. Helytárak: 10 és 12 lej.

A zsidó világkongresszus

Öt nap nyersmérége

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársának jelentése —

Genf, augusztus 14. Ötödik napja tanácskozik Genfben a világ első zsidó parlamentje. Az általános vitának, amelyben több mint ötven delegátus tartott drámai védbeszédet a zsidó sorsról: vége. Ma délután összeültek a bizottságok, hogy megszövegezzék a kongresszus határozatait és megalkossák a világ zsidóságának egyetemes képviselétét.

Kétféle delegátusok váltogatták egymást a szónoki emelvényen. Beszéltek azoknak az országoknak a kiküldöttjei, amelyek zsidóságának biztonságát és kenyerét közvetlenül veszélyezteteti az antiszemita mozgalom és az ellátott delegátusok azokból az országokból, ahol nincsen, vagy még nincsen antiszemita rezsim. Csaknem valamennyi szónok egyetértett abban, hogy az antiszemitizmus nem romantikus probléma többé, hanem tragikus gazdasági és szociális valóság és e tragikus valóság ellen nem lehet többé szentimentális érvekkel küzdeni. A nemzsidó világ, amely hajdan olyan érzékenyen reagált minden elnyomatásra és üldözésre, ma saját problémáival van elfoglalva és egyre süketebb a zsidó szenvedésekkel szemben. A Zsidó Világkongresszus éppen ezért elsősorban a zsidó uccához fordul. Egységet követel a zsidó néptől, morális tartást és materiális áldozatkészséget a küzdelem és építés idejében.

— Nincs nagyobb tragédia egy nép életében — mondotta Stephen Wise, aki az előző székéből tetemre hívta a világ zsidóságát — mint az, hogy elveszti felháborodási képességét és nem tud reagálni azokra a megaláztatásokra, amelyek osztályrészt jutnak. A zsidóság újultán viseli sorsát, reakciója a hitlerista veszedelemmel szemben egyenlő a semmivel. A zsidó vagyonnak egyetlen percét sem investálták Palesztinában és egy tízpercentjét sem áldozták minden idők legnagyobb zsidó tragédiájának, a német zsidók sorsának megoldására.

Elsősorban a zsidó tömegek tudatát és felelősségérzetét akarja felbreszteni a kongresszus. Intézményeket akar teremteni, amelyek ne a régi jótékonyági módszerekkel dolgozzanak, hanem a deklarációs zsidó tömegek gazdasági újjáépítésének szolgálatába álljanak.

Jacob Lestschinsky, dr. Arje Tartakower, Kubovitzky és Menes, a zsidó világ legkitűnőbb gazdasági szakemberei kongresszusi referátumaikban felbecsülhetetlen értékű statisztikai anyagot hoztak össze. Egy eljövendő Zsidó Tudományos Akadémia konturjai bontakoznak ki e referátumokból, melyek módszeres, tudományos alaposággal főfólik meg a zsidó gazdaság antiszemita legendáját és mutatják ki a keleti zsidó medencék deklarációs zsidó tömegeinek elképzelhetetlen nyomorát. Ezek a tudományos munkák, amelyek az antiszemitizmus gazdasági okait és eredményeit vizsgálják legfontosabb anyagát képezik a módszeres felvilágosító munkának.

A kongresszusi tárgyalásokat uraló mély és alapos analitikus módszer, amely abszolút tárgyilagossággal vizsgálja a tényleges helyzetet és lehetőségeket, rendkívül faszórt munkát kíván minden delegátustól, eleve kizár minden frazeológiát és mentes a nagy szólamokkal fűszerezett ünnepélyes momentumoktól.

Vannak a kongresszuskon mégis drámai pillanatai. Amikor Reiss mérnök felolvasta a lengyelországi delegáció kollektív nyilatkozatát, amely egyszerű, de döbbenetes szavakkal ecseteli a lengyelországi zsidóság helyzetét és a kongresszus tribünjéről erőteljesen kiáltja világá, hogy az évszázadok óta lengyel földön élő zsidóság, vért és életét áldozta az ország szabadságáért és függetlenségéért és nem fogja engedni, hogy kenyerét és életét az antiszemita mozgalom áldozatává legyen, az egész terem közönsége percekig néma megilletődéssel, majd hatalmas tapsorkánál fejezte ki a lengyel zsidósággal való szolidaritását. Ugyanígy megilletődéssel fogadja a kongresszus, amikor az amerikai, svájci, belgiumi, argentinai, bulgáriai, francia és angol delegátusok sorra jelentik be együttérzésüket és segíteni akarásukat a keleti zsidóságnak.

Megkülönböztetett figyelem jár ki a teremben a romániai delegáció szónokainak is. Az előző székben éppen Fischer József dr., a kongresszus egyik társelnöke ül és ő adja

meg a szót egymásután a romániai delegátusoknak: dr. Mayer Ebnernek, dr. Hamburg Józsefnek, dr. Singernek, dr. Cotilknak és dr. Carol Steinbergnek, akik a romániai zsidóság minden rétegének a nevében beszélnek a kongresszushoz.

Csak az, aki ismeri a keleti országok zsidó uccáinak ezerfelé való tagozódását tudja megérteni annak a mérhetetlen jelentőségét, hogy minden országos delegációban együtt ülnek az összes árnyalatok képviselői és közös deklarációkban állapodnak meg. Ortodox rabbik tapsolják meg a munkáspártok szónokait és munkások tapsolnak annak a polgári szónoknak, aki az egységes antiszemitizmussal szemben egységes zsidó frontot követel.

A tárgyalások tengelyében az újonnan felállított zsidó képviselői demokratikus megszervezésének kérdése áll. A kongresszus többsége kardinalis kérdést csinál abból, hogy a zsidó nép világszervezete ne a Rothschildok és báró Hirschekek zsidó akcióinak

mintájára készüljön, hanem a zsidó nép nagy tömegeinek demokratikusan választott képviselői legyen.

Valószínű, hogy éppen ezért a kongresszus csak ideiglenes vezetőséget választ majd, amelynek gondja lesz a demokratikus képviselői megteremtése.

Szakadatlanul dolgozik az antiszemitizmus leküzdésére kiküldött kongresszusi bizottság, amelynek elnöke Keller, a Harvard egyetem tanára, előadója Tserikover, a Comité des delegations Juives párizsi sajtófőnöke, aki a legkomolyabb szakértője az antiszemita propagandának. A bizottság javasolni fogja a kongresszusnak, hogy a tudományos kiadványok egész sorával szálljon szembe azzal a pamflet áraddal, amellyel a hitleri rezsim elárasztja az egész világot.

A politikai bizottságban külön albizottságok dolgoznak a német, orosz és kelet-európai zsidókérdésen. A német albizottság szakreferense Georg Bernhard, a Pariser Tageszeitung főszerkesztője.

A legégetőbb kongresszusi probléma a gazdasági és pénzügyi bizottságban dől el. A gazdasági bizottság a gazdasági átrétegződés, a szociális segítés és az emigráció támogatásának módjait keresi, a pénzügyi bizottság kell viszont gondoskodjék a Zsidó Világkongresszus pénzügyi szükségleteiről és olyan komoly népi alap megteremtéséről, amely a nyomorba jutott keleti zsidó tömegek gazdasági megmentésének céljait szolgálja. Az amerikai delegáció már is bejelentette, hogy képtelen vállalni az összes pénzügyi terheket és hogy a keleti országok zsidósága komoly mértékben kell kivége részét a szükséges népi pénzügyi alap megteremtésében.

Az általános vita tragikus momentumai után, a bizottságok nagy lendülettel és munkakészséggel dolgoznak a kongresszus politikai, szervezeti és pénzügyi problémáinak megoldásán, amely ha sikerül, egy világ zsidósága nem védtelen többé a fizikai létét fenyegető áramlatokkal szemben.

Jámbor Ferenc.

A lengyelországi zsidóság megrázó tragédiája a genfi zsidó világkongresszus előtt

Mi történt Szovjet-Oroszország zsidóságával az elmúlt husz esztendő alatt. A zsidó munkásság helyzete és a zsidó munkaadók bűnös tévedései. A zsidó ifjuság létkérdése

A romániai küldöttség Antoniade genfi román követ előtt

Genf, augusztus 14. A zsidó világkongresszus keddi esti ülését a palesztinai kérdések szentelte. A jisiv és a cionista politika helyzetéről Jichak Grünbaum, a Jewish Agency ekzekutívájának tagja, Berl Locker, a palesztinai zsidó munkásszervezet képviselője és Louis Lipsky, a cionista ekzekutív amerikai tagja informálták a kongresszus plénumát.

A zsidóság jogai Palesztinára

Az összes szónokok hanguloyozták, hogy a palesztinai zsidó nemzeti otthon az összes nagyhatalmak garantálták, a Népszövetség vette védnöksége alá és Anglia annak közgazdálására kapott mandátumot. Ezért a nemzeti otthon felépítésének megzavarása a zsidó bevándorlás és földvásárlás esetleges korlátozásával a mandátum és a zsidó népnek adott ígéret megszegését jelentené. A szónokok megállapították továbbá, hogy a Balfour deklaráció és a mandátum értelmében a zsidó népnek joga van tömegeit Palesztinába telepíteni az ország befogadó képességének határáig. Ezután rámutattak arra, hogy a zsidó munka nem kárt, hanem jólétet hozott az araboknak. A zsidó nép elvárja a mandatárius hatalomtól, hogy a ráruházott mandátumot annak szövege és szeleme szerint teljesítse és ennek megfelelően megkönnyítse a zsidó bevándorlás és a zsidó építőmunkát és megvédje a zsidó munkásokat a pusztító elemekkel szemben olyképpen, hogy újabb zavargási kísérletekre ne kerülhessen sor.

A kongresszus általános vitája során több jelentős hangzott el a különböző országok zsidóságának helyzetéről. Különösen mély benyomást tett a kongresszus összes résztvevőire az a nyilatkozat, amelyet Ing. A. Reis olvasott fel a lengyelországi delegáció nevében. A nyilatkozat szövege a következő:

Védbeszéd a lengyel kormány ellen

A több mint hárommillió főnyi lengyel zsidó lakosság, mely harcban áll polgári és politikai egyenjogúságáért, nemzeti és kulturális jogaiért, a pusztító lét és biztonság, az élet és vagyon legegységesebb jogaiért is kell, hogy küzdjön. Az antiszemita agitáció, amelyet évek óta üznek bizonyos pártok, előntötte az országot és mélyen behatolt a lengyel társadalom széles rétegeibe. Különösen az ifjuságra gyakorol hatást. Ez az agitáció napról-napra élesebb és főcélja a lengyel zsidóság teljes megsemmisítése. A fizikai erőszak és a gazdasági bojkott rendkívüli méreteket öltöttek az utóbbi évek során. Az irásban és szóban szabadon ügött agitáció azon fáradozik, hogy meggyalázza a zsidó kultúrát és zsidó vallást és kitaszítsa a zsidó lakosságot, mint valami idegen testet. Ez az agitáció nagyrészt elérte a célját: A zsidókat teszik felelőssé minden szerencsét-

lenségért és minden balsorsért, ami az országban történik. Az erkölcsatlenség terjesztőinek, a kultúra megrontóinak mondják őket és bebeszéli a lengyel tömegeknek, hogy a zsidók az okozói gazdasági nyomorúságunknak. Miután a felelős tényezők nem tették meg idejében a szükséges intézkedéseket ezen agitáció ellen, mindennaposakká váltak a zsidó-ellenes kilengések, amelyek különböző helyeken emberáldozatokat követeltek és számos esetben zsidó vagyonok megsemmisítését eredményezték.

Az antiszemita mozgalom legutóbb a rituális vágás korlátozásához is vezetett, ami súlyosan sérti a zsidó méltóságot, aláássa több ezer zsidó család egzisztenciáját. Ezek óta fáradoznak azon különböző tényezők, hogy korlátozzák a zsidó gazdasági tevékenység területét. Különböző gazdasági pozíciókból üzték ki a zsidókat. Állami és városi hivatalokhoz, intézményekhez és vállalatokhoz egyáltalán nem juthatnak. Ezek a tendenciák és jelenségek a vasárnapi kényszerűn mellett a zsidó tömegek gyors ütemű deklaszálódásához és leszegényedéséhez vezetnek. A zsidó uccákban leirhatatlan nyomor és elképzelhetetlen éhínség uralkodik. Az állami és városi költségvetés keveset nyújt a zsidó kulturális életnek és a leszegényedett zsidó lakosság képtelen fenntartani a magániskolákat és más kulturális intézményeket, amelyek ezentúl még üldöztetéseknél is ki vannak téve. Az ifjuság elől minden utat elzártak.

Élni akar a lengyel zsidóság

Az utóbbi időben azt a választ kaptuk követeléseinkre, hogy vándoroljunk ki Lengyelországból, — abból az országból, amelylyel sok századon át összenőttünk, amelynek felépítésén segédkeztünk, amelyért vérünket ontottuk és ahol kétségbevonhatatlanul jognak van az életre és a zavartalan és szabad alkotásra, az állam és a törvény védelme alatt épügy, mint az összes többi polgárok. A három és félmillió lengyel zsidó azonban nem fogja hagyni magát terrorizálni semmilyen erőszakos eszközök által. Leirhatatlan nyomoruk és szenvedésük ellenére sem fogják feladni önmagukat és nem fognak erkölcsileg és társadalmilag lesülyedni. A széles zsidó néptömegek sohasem fogják elveszíteni erejüket vetett hitüket és bátorságukat. Saját munkájukban és harcukban keresnek segítséget és biznak a jobb jövőben, a jog és az igazságosság feltartóztatlan győzelmében, mely egyetlen alapja a kulturális rendnek az egész világon és az egyes országokban. A harcban, amelyet a lengyel zsidóság pozícióért folytat, azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy támogatásra és szolidaritás testvéri segítségre fogunk találni az egész zsidó népnél.

W. Latzky-Bertoldi, a neves zsidó publicista, aki a zsidó ügyek minisztere volt, az ukrán demokratikus kormányban, a szovjet-oroszországi zsidóság helyzetéről informálta a kongresszust. Többek között a következőket mondotta:

A zsidók Szovjet-Oroszországban

Két fejlődési folyamat jellemzi a szovjet-oroszországi zsidó helyzetet: 1. a zsidó kereseti források megsemmisítése a kisebb zsidóvárosokban, ami a városi magángazdaság eltűnésének egyenes következménye, 2. a zsidó tömegek beillesztése az orosz nép és államgazdaságba, amit a „harmadik zsidó emancipáció”-nak nevezhetünk. A zsidó népgazdasági megsemmisítése már a világháború elején vette kezdetét, amikor borzalmas kegyetlenséggel üritették ki a zsidó tömegeket a telepítési rajonokból és folytatódott a forradalom idején, amely együtt járt az ellenforradalom rettenetes tömeggyűlöletével. Ezt a folyamatot a szovjet gazdasági politikájának kerestülvitele tetőzte be, ami a zsidó kézműipar és kereskedelem elmerülését, a zsidó családok százezreinek deklaszálását és jogfosztását hozta magával. Nagy szerepet játszott ebben az akkori „Jefszekzia”, a kommunista párt zsidó osztálya, amely céljának tekintette a zsidó egyéni élet megsemmisítését gazdasági és kulturális téren. De a szovjet adópolitikája is megette a magáért a zsidó magánkereskedőnek és kisiparosnak a gazdaságból való kirekesztésére. Így rohamos tempóban következett be a zsidó elemek leszegényedése.

A zsidó nyomor végül állami kérdéssé nőtt ki magát és arra készítette a szovjetkormányt, hogy programba iktassa a zsidó tömegeknek az iparba és mezőgazdaságba való beillesztését. Ugyanekkor az állami hivatalokba is bekerültek zsidók. Ez a gazdasági emancipáció együtt jár a polgári és nemzeti-kulturális egyenjogúsítással. A zsidókat elismerték mint nemzeti csoportot, melynek saját nyelvi és kulturális érdekei vannak. Jiddis iskolahálózatot teremtettek, hasonlóképpen bíróságok és közigazgatási hivatalok is alakultak, jiddis hivatalos nyelvvé. Ukrajna és Krim mezőgazdasági kerületeiben zsidó rajonok létesültek önkormányzattal és jiddis hivatalos nyelven. A gazdasági és nemzeti-kulturális emancipáció vonalának utolsó állomása a biro-bidzsáni autonóm zsidó ország elvi proklamálása volt. E zsidó emancipáció folyamatával azonban együtt jár egy hatalmas asszimilációs folyamat, mely aláássa a zsidó nemzeti lét alapjait. Ezt a folyamatot siettetik az egyre sürűbb vegyes házasságok. Még nagyobb mértékben mozdítja ezt elő a kormány harca a zsidó nemzeti-történelmi értékek, a zsidó vallás és a héber nyelv ellen, valamint a cionista mozgalom zászlóhordozóinak állandó üldözése.

A kongresszus politikai bizottságában Latz-

ky-Bartoldi javaslatot terjesztett elő arra nézve, melyek legyenek azok a követelések, amelyeket a kongresszus megbízottjai terjesztenek elő a szovjet kormánytól, ha azal megindulnak a tárgyalások.

Náci-üzelmek Amerikában

Louis Segall amerikai munkásdelegátus azokról az üzelmekről számol be a kongresszus plénuma előtt, amelyeket a náciok folytatnak az Egyesült Államokban a zsidók ellen. Az amerikai zsidók — mondotta — nem félnek ettől a hadjárattól. Hisznek Amerika népében és az Amerikában uralkodó liberálisizmus szellemében. Mégis szükségesnek látják az amerikai zsidók a német náci-propaganda megfelelő ellensúlyozását. Segall ezután a különböző országokban élő zsidó munkások helyzetéről beszélt és vádat emelt azon zsidó munkaadók ellen, akik abban a hitben, hogy által megzsaradulnak az antiszemitizmus nyomásától, uccára teszik zsidó munkásaikat. De ezek a zsidó munkaadók — mondotta — súlyosan tévednek. A zsidóság ellenségei iránt mutatott jószándékaikkal csak azt érik el, hogy aláássák mindkét osztály gazdasági pozícióját. A lengyelországi zsidók tragédiája nemcsak megrendítő, hanem felháborító is.

Lengyelország a világdemokrácia segítségével — a zsidókat is beleértve — vivta ki szabadságát. Most azonban ugyanez a Lengyelország gyakorlatilag megfoszta a zsidó kisebbséget polgári jogaitól és a legelmebb életlehetőségektől.

Kaisermann kanadai delegátus a kanadai zsidóság helyzetéről és az antiszemitizmus ellen folytatott eredményes harcáról tartott kedvező jelentést.

A keddi ülésen többek között M. H. Davis angolai, Abraham Goldberg amerikai, Rabbi Sagalovits belgiumi, M. Lassron egyiptomi, L. Recanati görögországi, Elije Gozman algéri, Rabbi Brodt lengyelországi, dr. Hamburg József és dr. S. Singer romániai delegátusok szólaltak fel.

Dr. Hamburg József felszólalása

Dr. Hamburg József hozzászólásában az ifjúság kérdésére hívta fel a kongresszus figyelmét. A létebiztosítás szempontjából két részre osztható az ifjúsági kérdés. Az egyik a főiskolai, a másik a dolgozó ifjúság létkérdését öleli fel. Rámutat a zsidó főiskolai ifjúság rendkívül súlyos helyzetére és centrális intézmény létesítését javasolja a zsidó diákkérdés megoldására. A dolgozó ifjúság helyzete kapcsán új munkahelyek teremtésének égető szükségességét hangsúlyozza. Kifejti, hogy lényeges különbségek vannak a palesztinai és a galuti átrétegződési lehetőségek között. A galutban olyan munkahelyek keresendők az ifjúság számára, amelyekre mások még nem tartanak igényt és pionír-üzemeket kell bevenni az ifjúságba, ami a munkában való elhelyezkedés előfeltétele. Külön ifjúsági bizottság és állandó ifjúsági titkárság felállítását javasolja.

A romániai küldöttség Antoniade miniszternél

Genf, augusztus 14. A romániai zsidóság világkongresszusi képviselőinek küldöttsége kereste fel ma délelőtt Antoniade genfi román követet. A küldöttséget dr. Mayer Ebner vezette és annak dr. Fischer József és dr. S. Singer volt képviselők, valamint dr. Markus Krámer, dr. Filip Rosenstein, Segall és Steinberg voltak tagjai. A küldöttség üdvözölte a követet, aki behatóan érdeklődött a kongresszus tanácskozásai iránt és sikert kívánt munkálatainak.

Pályázati hirdetés

Román oklevéllel bíró zsidó tanítónő keres nagyvárosi zsidó elemi iskola. Pályázatokat az igények megjelölésével sürgősen kérünk „Héber” jellegre a kiadóba.

IGY-NEZ KI

„Primeros”-Brillant Extra Primissima” eredeti csomagolásban. Ova intünk becsusztatott silányabb minőségű készítményektől és utánzatoktól! Aki egyszer Primeros-t kisért meg, mindig csak Primeros-t fog használni.

Nap és NIVEA

az ideális együttes, szép barna arcbőr megszerzésére. A NIVEA-VAL ápolat bőr alkalmas ad a napnak jótékony hatása teljesítésére. NIVEA egyszermind csökkenti a napszúrás veszélyét.

KÖZGAZDASÁG

A romániai tűzifaexport átvételére alapított Faforgalmi R. T. koncesszióját megvonja a magyar kormány

Budapest, augusztus 14. (Az Uj Kelet tud.) 1937 július 31-én lejár a Faforgalmi Rt. koncessziója. A kormánynak rövidesen döntenie kell, mi történjék ebben a kérdésben: meghosszabbítsa-e a koncessziót vagy sem. A minisztertanács már foglalkozott az ügyvel. Ertesülésünk szerint a kormány tagjaink többsége amellel foglalt állást, hogy a koncessziót nem kell meghosszabbítani. A minisztertanács megbizta Darányi Kálmán miniszterelnök-helyettest, mint földművelési minisztert és Winckler István kereskedelem- és közle-

kedésügyi minisztert, hogy véleménynyilvánításra szólítsák fel az érdekelt tényezőket. Az érdekelt az elterjedt hírek szerint, már elkészítették véleményüket és az árelemző-bizottság például több mint száz oldalnyi terjedelemben juttatta el véleményét a kereskedelmi miniszterhez. Az árelemző-bizottság véleményében kiterjeszkedik a faellátás egész problémájára, annak az importtal kapcsolatos részére csakugy, mint a belföldi forgalomra. A minisztertanács, értesülésünk szerint, jövő pénteken foglalkozik újból a kérdéssel.

Nem szabad betegségeinket elhanyagolni!

Főleg gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbajokat, mert ezek az élet funkcióját képezik. A világhírű

„Gastro D.”

közismert jóhatású gyógyszer ezeknek a megbetegedéseknek. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvétellel CSASZAR gyógyszerárban, BUCURESTI, Calea Victoriei 124.

Bécs, Bucuresti és Braila gabona-határidőpiacot akar felállítani a dunai államok számára?

Budapest, augusztus 14. (Az Uj Kelet tud.) A buza-határidőpiacnak a budapesti tőzsdén való felfüggesztése folytán a dunavölgyi államok gabona-határidőpiacot bizonyos mértékben hontalan lett. Ismeretes ugyanis az, hogy a gabonatermelő dunai államok közül eddig egyedül csak a budapesti tőzsdén működött jól kiépített és sok évtizedes múltra visszatekintő határidős üzlet. Ez a körülmény azután bizonyos tekintetben a budapesti tőzsdét a környékbeli államok: Jugoszlávia, Románia és részben Csehszlovákia legfontosabb határidőpiacává tette, ahol arbitrázs-műveleteiket is lebonyolíthatják.

Jelenleg az a helyzet, hogy a középeurópai államok gabonatermelői és kereskedői számára az egyetlen szabad piac már csak Rotterdam, amely azonban akciórádiuszuktól meglehetősen távol esik.

Ilyen körülmények után érthető, hogy most a középeurópai államokban felvetődött az a probléma, hogy a megszüntetett budapesti buzahatáridőpiacot helyett alkalmas centrumban határidőpiacot állítsanak fel. Az osztrák gabona- és terménykeres-

kedők, amint hivatalos közlönyük is megemlékezik, azt a javaslatot teszik, hogy a gabonahatáridőpiacot honosítsák meg Bécsben és ezáltal a dunai államok gabonapiacának centruma az osztrák főváros lenne. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a bécsi gabonatermelők a gabona-határidőpiacot már évek óta megszüntették és az osztrák törvény a terminusüzleteket nem részesíti jogvédelemben. Így tehát elsősorban az osztrák kormány külön rendelkezéseitől függne ennek a tervnek keresztülvitele.

Ausztrián kívül Romániában is van bizonyos mozgalom, hogy ott is felállítsanak a dunai államok részére egy gabonahatáridős piacot, amelynek székhelyét Bucurestin kívül elsősorban Braila jönne számításba.

Nem szabad cipőkrémeket sulyra árusítani. A legfelsőbb közegészségügyi tanács javaslata a minisztérium elrendelte, hogy cipőkrémeket suly szerint árusítani tilos. Cipőkrémeket csak zárt, gyári dobozban szabad forgalomba hozni.

Aki meg akarja ismerni a cionista mozgalmak okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Moses Hess — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpeldor — Rachel

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kultúregyletek husznál több példány megrendelése esetén jelentékeny kedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan elintézi az Uj Kelet könyvosztálya Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Döntött a bíróság a wieni Creditanstaltnak Max Anhauch elleni perében

Most mondott az ifjovi törvényszék azon több ezer angol fontos perben ítéletet, melyet a wieni Creditanstalt indított Max Anhauch ellen. A per előzményét az képezte, hogy a pénztintézet 1930. évben 30.000 angol fontos kölcsönt folyósított Anhauch személyi girójára, illetve garanciájára a cernauti Beresa cégnek. Ezen cég később 10 év alatt fizetendő 40%-os kvótával konverziót kért és kapott. A bank a garancialevél alapján a követelése 40 százaléka erejéig Anhauch vagyonára és jövedelmére foglalatokat eszközölt, mely ellen Anhauch az ifjovi törvényszéknél kontestációt adott be. Ebben arra hivatkozott, hogy ő, mint girans ugyanazokat a kedvezményeket élvezte, mint a konverziós adós és a garancia levelének azon klauzulája, hogy a bank kérésére azonban, le kell értékpapírokkal fedezze a tartozást, a konverziós törvény alapján megszünt. Az értékpapírban való fedezés tulajdonképpen fizetési kényszerrel jelent, amit azért sem kívánhat a bank, minthogy külön pert folytat ugyanazon időben az összes kifizetésért Anhauch ellen. A bank arra hivatkozott, hogy a foglalatokat a Ker. Törv. 907—908 paragrafus alapján kérte és eszerint a követelhetőség kérdése ez ügyben nem jön tekintetbe, már azért sem, minthogy itt tulajdonképpen nem azonnali fizetésről van szó, hanem csak garanciáról, amit a bank nem is kért, csak a teljes összeg 40%-a erejéig. A konverziós törvény fenntartja a garanciák érvényét a redukált követelések erejéig. A garancia követelése annál is inkább indokoltabb, minthogy a bank az adós fizetési készségébe vetett bizalma megingott és a 10 éves konverziós fizetési kedvezmény is kívánatosá teszi a garancia letételét. A törvényszék Anhauch kontestációját elutasította és a foglalatokat jogosoknak minősítette.

Deszkaládákat vásárol a szeszmonopól A szeszmonopól szeptember 2-án árlejtést tart 12.000 drb. deszkaláda beszerzésére 1 literes palackok számára, 10.000 drb. deszkaláda beszerzésére félliteres palackok számára, 12.000 drb. láda negyedliteres és 20.000 drb. láda beszerzésére nyolcadliteres palackok számára. Szeptember 3-án 20 millió dugó beszerzésére tartanak árlejtést, szeptember 10-én 600.000 db. egyliteres, 600.000 drb. félliteres palack beszerzésére tartanak árlejtést.

Kik fizetik az új pamutfonal-illetéket? Az augusztus elsején életbelépett új pamutfonal-illetékek kapcsolatban a pénzügyigazgatóság a kiskereskedőknek is követele a július 30-i készletek bejelentését. Az Iparkamara intervenciójára ma rendelet érkezett a pénzügyhöz, mely szerint a készleteket csak gyáraknál, nagykereskedőknel és importőröknel kell felvenni illeték-differencia kirívása végett.

Az összes teherárúszállítmányok fuvarlevélkötelesek. A pénzügyminisztérium májusban rendeletet bocsátott ki, mely szerint az összes teherárúszállítmányok fuvarlevélkötelesek és ezen fuvarlevelekre darabárúknál 7 lej, vagonrakománynál 27 lej bélyeg alkalmazandó. Most ismételt figyelmeztetés érkezett ezen rendelkezések szigorú ellenőrzésére.

Optikai gyárat állít fel a Resita. A Resita érdekltségében új optikai gyár van alakulóban francia tőke részvételével. Alaptőke 20 millió lej. Az új gyár a hadsereg céljaira 200 millió lej rendelést biztosított magának.

A szervezett szövetgyáraktól vásárló kereskedőknek nem kell külön regisztrert vezetniük. Azon szövetkereskedők, kik kötelezettséget vállalnak, hogy szükségletüket csak azon gyáraktól szerzik be, melyek a minisztériummal történt megállapodás szerint a fogyasztási adót fix pauszálé összegben fizetik, mentesülnek a fogy. adótörvényben előírt speciális regisztrertek vezetése alól. Továbbá ezen cégek nem kötelesek a pénzügyi hatóságokkal láttamoztatni és mentesülnek minden ilyenmü ellenőrzés alól. Az erre vonatkozó nyilatkozatokat a pénzügyigazgatóságoknál kell augusztus 27-ig bejelenteni.

Nem engedélyezik új kötőgépek behozatalát. Trinaco cernauti harisnyagyár új kötőgépek behozatalát kérte az investíciós bizottságtól. A bizottság a kérést visszautasította azzal az indoklással, hogy e cikkben az országban túltermelés van.

André Maurois: „A hallgatag Bramble erredes”. Az első regény a skótokról. Maurois legikerültebb könyve. Ara fűve 60 lej. Epocha-kiadás. Kapható minden könyvtárban.

Komoly veszedelemben a nemzeti parasztpárt egysége

Az Epoca szerint közelebről feltűnésteltő kizárás lesz a pártban. Titokzatos levélváltásról írnak a bucaresti lapok

Bucuresti, augusztus 14. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt belső ellentétei az utóbbi napokban ismét kiéleződtek. Maniu ismert alkotmányos felfogásával szemben Calinescu volt alminiszter pitesti beszédében a koronával szembeni abszolút engedelmség és odaadás mellett foglalt állást. Ezt az álláspontot teszi magáévá a jasi Costachescu professzor is. Lupu dr. ugyancsak hajlik Calinescu beállítottsága felé, míg Mihalache a középben áll és közvetíteni igyekszik a két szélsőség között. Az alkotmányos kérdések kivül megoszlanak a vélemények a jobboldali áramlatokkal szemben követendő taktikát illetően is. Kétségtelen, hogy a nemzeti parasztpárt kritikusi idejét át: a párt egysége komoly veszedelemben forog. A közeli napokban esedékes Maniu-Mihalache találkozósorsdöntő lehet a párt létére és jövőjére nézve.

Bucuresti, augusztus 14. A jövő hét folyamán a nemzeti parasztpárt összes vezetési a országban lesznek, így alkalom nyílik arra, hogy összehívják a pártvezetőséget a legközelebbi jövő programjának megállapítására.

Bucurestiben kíváncsian várják, hogy

Mihalache pártjának melyik szárnyához fog csatlakozni. Az Epoca titokzatos levélváltásról ír, mely a nemzeti parasztpárt belső helyzetét még jobban elmérgesítette. A levélváltás részleteit és az abban szereplő személyek nevét még fátyol fedi, egyelőre csupán annyit jegyez meg az Epoca, hogy a nemzeti parasztpártban újabb feltűnést keltő kizárásra lehet számítani.

Az Adeverul írja, hogy dr. Lupu hazaérkezése bizonyos tisztázást fog előidézni a nemzeti parasztpártban. A nyár alatt a párt belső ellentétei a taktikai kérdésben még jobban kiéleződtek és például Armand Calinescu akciója egyenesen felháborodást váltott ki a párt egyes köreiből. Ilyen körülmények között nagy fontosságot tulajdonítanak Lupu és Madgearu Mihalacheval való beszélgetésének.

Ami a párt orientációját illeti, jelentőségteljesek dr. Lupu e szavai: A nemzeti parasztpártnak tudatos erőnek kell lennie a demokrácia szolgálatában, ami által és amiért létre jött. Nem tudom felfogni hogyan lehetne ez a párt jobboldali, homályos, tirannikus és önkényuralmi.

A sztrájkra kényszerített arab kikötő- és vasuti munkások helyét zsidók foglalták el Haifában

Ujra növekedik a terror és a feszültség. Száznegyven új certifikát

Jeruzsálem, augusztus 14. Az arab terror újra felütötte fejét az ország különböző pontjain. A palesztinai jelentések a guerilla-harcok és a sztrájk-terror fokozódásáról számolnak be. Ez az újabb felbuzdulás egyenes reakciója azoknak a tárgyalásoknak, amelyek a legfőbb arab tanácsban folynak a különböző pártok vezetői között a sztrájk és a zavargások befejezéséről. Az újabb terrorselelmények egyfelől és az arab pártvezetők „likvidációs” tárgyalásai másfelől élesen mutatják azt a mély ellentétet, amely az arab politikuskok és a nacionalista ifjúság között áll fenn. Az arab vezetők maguk sem csinálnak többé titkot tehetetlenségükből. Nemesak, hogy nem képesek megállítani azt a lavinát, amelyet elindítottak, hanem minden próbálkozásuk erre a megállításra csak újabb kitérőket idéz elő a terroristák frontján.

Terjed a sztrájk

Röviden jelentette az Uj Kelet, hogy Haifában sztrájkba lépett az arab kikötő- és vasuti munkásoknak, valamint az Irak Petróleum Kompani arab alkalmazottainak egy része. A Palcor legújabb jelentései szerint nem önkéntes sztrájkbalépésről van szó, hanem az arab terroristák akadályozták meg a munkásokat, hogy munkahelyükre menjenek és azokat, akiknek ez mégis sikerült, fenyegető levelekkel árasztották el. A petróleumtársaság munkáit is a terroristák akadályozták meg abban, hogy munkába álljanak. Ezeket a munkásokat a haifai vonatból kényszerítették leszállásra a terroristák.

Az arab sztrájkbizottság maga is mindent elkövet, hogy a sztrájkmozgalmat kiterjessze, ami azonban rendkívül súlyos nehézségekbe ütközik. Sikerült ugyan elérni a terror nyomása alatt, hogy a haifai kikötőmunkások is elhagyják munkahelyüket, de ugyanekkor megindultak a tárgyalások abban az irányban, hogy az arabok által elhagyott munkahelyeket nyomban zsidó munkásokkal töltsék be.

Az arab kényszerterror folytán a haifai kikötőben tegnap óta az összes munkálatokat már zsidók végzik. A haifai vasuti üzemeknél husz zsidó mozdonyvezetőt és tizöt állítottak szolgálatba a sztrájkoló

arabok helyére. Az arab vasuti munkások, akik a terror nyomása alatt állanak, köztölték a kormányt, hogy szívesen dolgoznának, ha munkahelyükön ágyakat rendeznének be számukra, hogy ott tölthessék az éjszakát.

Feszült a helyzet Haifában

Haifában ilyen körülmények között jelentős feszültség uralkodik. A kikötőben és a szomszédos uccákon matrózörjáratok cirkálnak. Az állami alkalmazottak körében is sztrájkjelleg mutatkoznak. Tegnap óta több postahivatásos elmaradt munkahelyéről.

A haifai feszült helyzetre való tekintettel a kormány több letartóztatást eszközölt a városban. Haifában több, mint harminc arabot tartóztattak le egy nap alatt.

Az ország többi részeiben is újabb kilengések voltak. A szafedi uton egy autóbust támadtak meg az arabok. Egy zsidó munkást, Jehuda Rokeachot súlyosan megsebesítettek. A Kinereth tó partján fekvő Micpan nevű zsidó kolónia polgármestere ellen bombamerényletet követtek el. A kolónia vezetője életét veszítette és a jisu 58-ik áldozatát gyászolja benne. Bomba robbant Ros-Pinah kolónián is, mely négy zsidót sebesített meg.

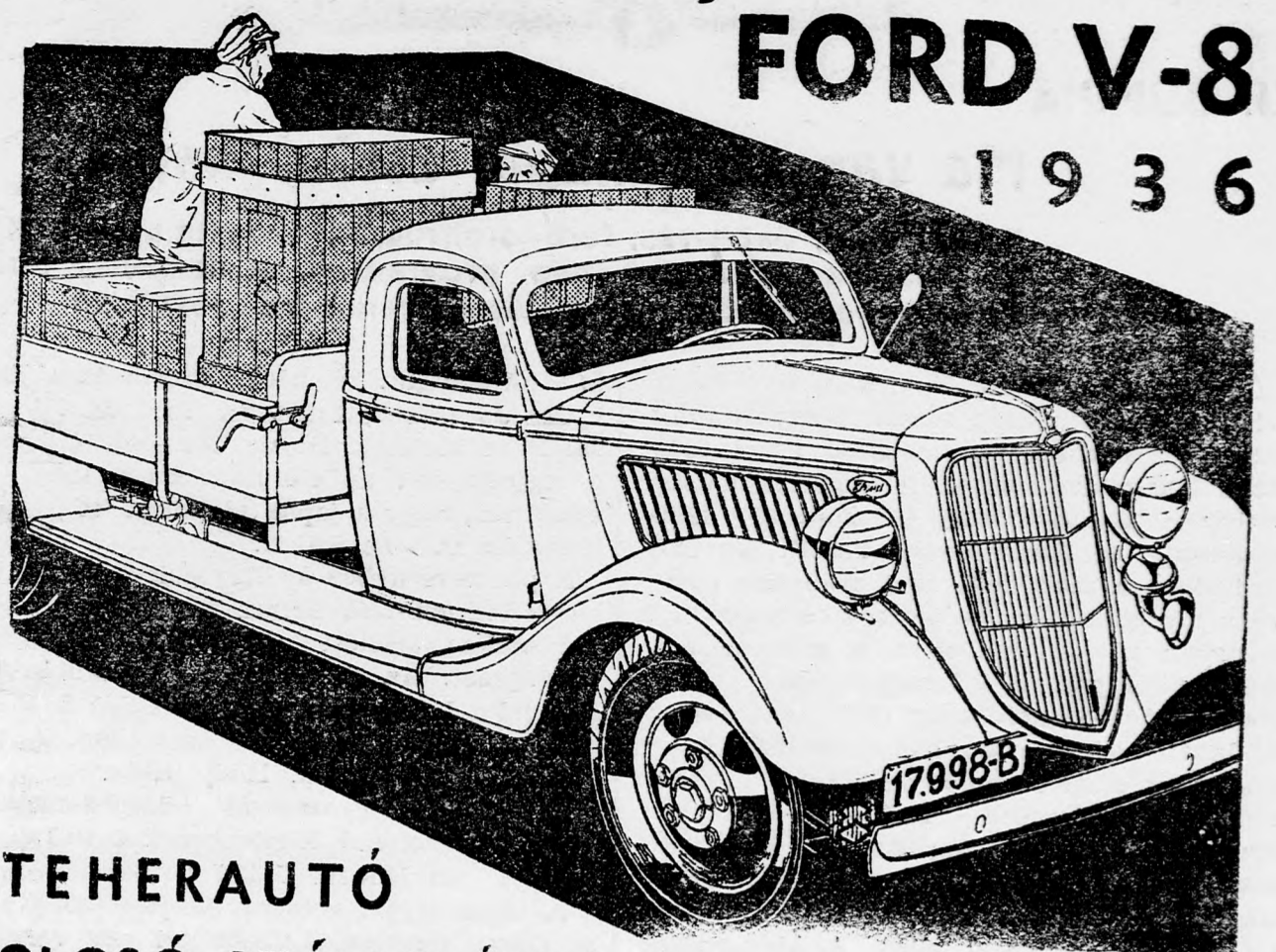
Az angolok is újabb veszteségeket szenvedtek. Kedd éjszaka két angol katonát öltek meg, másik kettőt viszont súlyosan megsebesítettek a terroristák. A jeruzsálemi óvárosban egy angol detektivet sebesített meg hátulról egy arab golyója. Nabluz mellett egy angol katonatiszt, név szerint R. M. Festing hadnagy vesztette életét. Naktá mellett egy katonai őrzőratot támadtak meg az arabok, de a katonák fegyvertűzzel feleltek és négy arabot lőttek agyon.

Ras el Ain mellett különös körülmények között vasuti szerencsétlenség történt. Egy 28 vagonból álló szerelvény beleszaladt egy vontató mozdonyba, melynek fűtője és vezetője meghalt. Ugyanazon éjszaka az arabok szétromboltak több vasuti kocsit az állomáson. A helyszínrre érkezett katonák négy arabot lelőttek, három elfogtak és sok munióit zsákmányoltak.

Az Uj

FORD V-8

1936

**TEHERAUTÓ
OLCSÓ SZÁLLÍTÁSOK
RÉSZÉRE**

A FORD V-8 teherautók és autóbuzok mindenütt a legnagyobb sikerrel pótolják a nagy és drága teherautókat és autóbuzokat, különösen a nehéz szolgálati viszonyok esetében. Ez a tény ma már nem lep meg senkit. FORD V-8 teherautónak 80 lóerős motorja van, mégis félannyiba, sőt csak harmadába kerül annak az árának, amelyet ugyanolyan lóerős teherautóért vagy autóbuzokért néhány évvel ezelőtt fizetni kellett. Ez az ok egymagában is elegendő volt ahhoz, hogy meggyőzze azokat, akiknek ma FORD V-8 teherautójuk és autóbuzuk van.

Van azonban még sok más érv is, amely naponta új vevőket vonz. Először is az emberek rájöttek, hogy a vásárlásnál elért megtakarítás csak kezdet csupán. Az igazi megtakarítás egy FORD V-8 autóbuz vagy teherautó tulajdonosa számára akkor

kezd csak megmutatkozni, amikor összehasonlítja a mostani kocsijának üzemi költségvetését a régi nagyobb, vagy hasonló járművével. Vitathatatlan igazság, hogy a FORD V-8 autóbuzok és teherautók gyorsabban járnak, kevesebbet fogyasztanak ugy benzinen, mint olajban, könnyebb a kijavításuk, nem fáradsztják ki annyira a személyzetet és a megterhelés ésszerűbb elosztása folytán lassabban kopnak.

**FORD SZENZÁCIÓS UJÍTÁSA
EZ A TÍPUS.**

Ha tízezer és tízezer kilométer lefutása után a motornak nagyobb javításra van szüksége, FORD rendkívül alacsony áron, sokkal kevesebbet, mint amennyibe más reparáció kerül, kicseréli a motort a FORD-üzemkészen rendebáhozott más motorral, amelyen van a garancia-bélyegző.

A Palcor is megerősíti azt a hírt, hogy Ibn Szaud, Ghazi és Imamyhi arab királyok készek volnának közreműködni a palesztinai kérdés megoldásában. Felhívást akarnak intézni a palesztinai arabokhoz a sztrájk és a terror befejezése érdekében és ha felhívásuk visszhangra talál, hajlandók közvetíteni a kormány és a palesztinai arabok között. A Palcor is tudni véli, hogy a három arab király és a palesztinai arab bizottság között bizonyos tárgyalások folynak.

140 új certifikát

Jeruzsálem, augusztus 14. A kormány tegnap 140 újabb bevándorlási certifikátot bocsátott a Jewish Agency rendelkezésére. Száz certifikát németországi ifjaknak és 40 Broniszláv Hubermann zenekara tagjainak szól. A német ifjúsági certifikátokat eddig mint diákcertifikátokat utalta ki a kormány, külön kvótában. Az Agency eredetileg 450 certifikátot kért a kormánytól ebben a kategóriában, de csak százat szavazott meg a kormány.

Kivonják a forgalomból az „ezüst”-százlejeseket

BUCURESTI, augusztus 14. Csütörtökön délelőtt 12 vagon nickel érkezett a fővárosba, amit az új száz és ötven lejes pénzermek veretésére rendelt a bucaresti nemzeti pénzverde.

A jelenlegi százlejeseket kivonják a forgalomból.

A lengyel vezérkari főnök összel visszaadja Gamelin látogatását

Nagyfontosságú tárgyalások magasrangú lengyel katonatisztek bevonásával

Varsó, aug. 14. (Rador.) Az első hivatalos értekezlet a két vezérkari főnök között tegnap délután fél 5 órakor vette kezdetét és 7 óráig tartott. Eleinte tanuk nélkül tárgyalt Gamelin Kydz-Smiglyvel, utóbb behívták Stackiewicz tábornokot, Dasonneau francia francia katonai atását és Gamelin tábornok kíséretének két tagját.

Gamelin tábornok tegnap koszorút helyezett el az ismeretlen katona sírján. Az aktusnál összegyűlt tömeg melegen ünnepelte a tábornokot. A nemzetközi sajtó nagy érdeklődéssel figyeli Gamelin tárgyalásainak eredményeit. Szó van róla, hogy a lengyel vezérkari főnök összel vissza fogja adni francia kollégája látogatását.

SPORT

XI. OLIMPIA

Ma van az Olimpia utolsó napja

Egyéni kard, ökölyívás, férfi-toronyugrás, valamint uszós számok szerepelnek az utolsó nap programján. A nemzetek pontversenyében minden valószínűség szerint USA lesz első

Cluj, aug. 14. Csütörtökön késő este eldőlt a kardcsapatbajnokság sorsa. Magyarország immár egymásután harmadszor nyerte meg ezt a klasszikus számot. A csapatbajnokság döntőjébe Magyarország, Olaszország, Lengyelország és Németország került. Az első fordulóban a magyarok 13:3 arányban győztek a németek ellen, az olaszok nehezen 10:6 arányban a lengyelek ellen. A második fordulóban Magyarország-Lengyelország 15:1, Olaszország-Németország 15:5. Az olaszok általában egész nap gyengélkedtek, de a magyarok ellen formába kerültek. Fej-fej melletti küzdelemben már 4-3 arányban vezettek az olaszok, amikor a sorsdöntő asszóra állott ki a kétszeres Európa-bajnok magyar-zsidó Kabos és hallatlan bravúrral 1:4-ről győzött Marzi ellen. A kiegyenlítés után a magyarok elhúztak 8:4-re, az olaszok javítottak 8:6-ra, de azután Rajczy megszerelte Masciotta ellen a végső győzelmet. A harmadik helyért Németország 9:7 arányban győzött Lengyelország ellen.

A 100 m-es férfi hátúszás döntőjébe három amerikai: Kiefer, van der Weghe, Drysdalé, három japán: Yoshida, Kiyokawa, Kojima és egy ausztrál: Oliver kerültek. Kiefer, a világrekorder bajnokságát aligha lehet elvitatni.

Az 1500 m-es középöntőben három japán: Uto, Iiharada, Terada, három amerikai: Medica, Flanagan és Christy, két angol Leivers

és Wainwright, két német Freese és Arendt, 1 dán Jörgensen, 1 francia Talli és a kanadai Pirie kerültek. Habár Uto ideje (19:48.3) a legjobb volt az előfutamon, lehet rá számítani, hogy a japán nimbuszt itt is megtépzák az amerikaiak.

A pontversenyben az Egyesült Államok valószínűleg az első helyre kerülnek.

Pénteken délelőtt megkezdtek a férfitoronyugrást. Az előírt gyakorlatok után a sorrend a következő: 1. Wyne USA, 2. Weiss német, 3. Storp német, 4. Roth USA. A magyar Hídvéghy 13-ik, Hódy 16-ik.

A 400 m női gyorsúszás középfutamaiban győzött a holland Mastenbroek 5:40.3 p, illetve a dán Hueger 5:33.7 perces idővel.

A kard egyéni verseny selejtezőiből Kabos és Gerei veretlenül, Rajcsányi egy vereséggel ment tovább.

Az egyéni kardverseny selejtezőmérkőzései során Marinescu és Prager-Dolecsko továbbmentek a következő fordulóba, Szatmáry kiesett.

Kézilabda: Svájc-Magyarország 4:2 (1:0). Az eredmény alapján Svájc a harmadik, Magyarország a negyedik helyet foglalta el.

Az olimpia utolsó napján, szombaton a program a következő: kard egyéni elődöntők és döntő, férfitoronyugrás, ökölyívás döntők, 200 m férfi mell döntő, 400 m női gyors döntő, 1500 m férfi gyors döntő, vízilabda.

Sovjet-Oroszország labdarúgó sportja elérte az európai nivót

Cluj, aug. 14. (Az Uj Kelet tud.) Szovjet-Oroszország sportjáról keveset tudnak Európában. Eddig csak szórványosan érkeztek egyes sportágakban rendezett versenyekről eredmények, amelyekből kiderül, hogy Szovjet-Oroszországban éppen olyan fejlődésben van a sportélet, mint a világ bármely sarkában és hogy az állam éppen olyan komoly súlyt helyez az ifjúság testi nevelésére, mint mindenütt.

Szovjet-Oroszországban a legnagyobb népszerűségnek — ebben nem különbözik a szovjet a polgári társadalomtól — a labdarúgó sport őrönd. Szovjet-Oroszország labdarúgó sportja három kategóriába van osztva, csoportonként hét-hét együttesel. Az első kategóriába a következők tartoznak: Dinamo és Spartak Moszkva, Dinamo Leningrad, Vörös Auróra Leningrad, Dinamo Kiew, Locomotiva Moszkva (a bajnokság vége) és a ZDF, a központi városi hadsereg labdarúgócsapata.

A bajnokság rendszere sem különbözik az általánosan elfogadott rendszertől: kétfordulós. Minden egyesület legalább 22 játékosal kell rendelkeznie, akiknek neveit a bajnokság kezdetekor a Testnevelési Tanácsal, illetve a labdarúgó szövetséggel közölni kell. Egy évig ezen játékosok nem cserélhetnek egyesületet. A bajnoki szezon végén természetesen a játékosok cserélhetnek klubot, azonban ennek feltételei különböznek az itt érvényes rendszertől. Lelépésről szó sem lehet, minthogy Szovjet-Oroszországban az amatőr rendszerre különös szigorral ügyelnek fel.

A labdarúgó szövetségben egyébként helyet foglal a cseh Antoni Fivebre, aki 11 évig volt a prágai Sparta 40-szeres válogatott játékosa. Vezetése mellett szövetségi edzőiskola nyílt, amely ontja magából a képzett labdarúgóedzőket. Érdekes egyébként, hogy Fivebre az első külföldi sportoló, aki szolgálatait a szovjetnek felajánlotta. Szovjet-Oroszország labdarúgó sportja igen fejlett fokot ért el és tudásban bármely közep európai állammal felveheti a versenyt.

ROMANIA A KÖZÉPEURÓPA KUPÁBAN? Berlii jelentés szerint tegnap Mauro olasz, Pelikan professzor cseh, Fodor dr magyar, Meisl Hugó osztrák és Luchide Octav román futballvezér között tárgyalások folytak Románia részvétele ügyében a Közép-Európa Kupában. Hír szerint a tárgyalások Romániára nézve ezúttal sikerrel kecsegtetnek.

Hírek a zsidó sportvilágból. A cseh-zsidó uszókorder Abeles a prágai Haggibortól a pozsonyi Barkochbaba kérte átigazolását. A pozsonyi zsidó sportegyesület Abeles személyében igen komoly teljesítményekre képes versenyzőt nyert. Ennek bizonyítására

érdemes megjegyezni, hogy Abeles csak a közelmúltban javította meg az 50 m gyorsúszás rekordját 33.6-ra. — Kaliforniában Chaskel zsidó atléta, atlétikai versenyen a rudarásban 4 méter 6 centiméterrel lett első. A kaliforniai zsidó sportoló teljesítménye világvizonylatban is elsőrangú. — Hollandia ökölyívó bajnokainak során a hollandiai Makkabi négy tagja nyert országos bajnokságot a kiirt nyolc közül. — A cernaui Makkabi-kerület augusztus 29. és 30-án Radautiban kerületi Makkabi versenyt rendez. A sportrendezvény programján atlétikai számok, volleyball, handball, futball, tenisz, asztalitenisz és szabadgyakorlatok szerepelnek. A kerületi verseny bajnoki jellegű.

A Gazeta Sporturilor értesülése szerint tegnap értekezletre ültek össze Pelikan, Cseh-szlovákia, Andrejevics Jugoszlávia, Gambardello és Luchide Románia részéről, hogy lefektessék az alapját a kisanant államok és Franciaország válogatott labdarúgócsapatai rendszeres találkozásának. A torna megrendezésére még ez év őszén sor kerülne.

Románia—SSAEO bajnoki vízilómérkőzést játszanak a cluj városi strandon szombaton délután fél 6 órai kezdettel.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Két sláger. I. Premier! HALALHAJSZA. Buck Jones legizgalmasabb cow-boy filmje. II. KÖNIGSMARK. Elissa Landi világsikere. Holnap, vasárnap délelőtt 11.20 órakor olcsó matinéelőadásban: VARIETE. Hans Albers és Annabella grandiózus cirkuszfilmje. Az olimpia befejezése után vetítjük egyszerre a teljes Olimpia filmet.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: A filmprodukciónak legjobbja, a legszebb és legbájosabb szerelmi történet. A vágy. Fősz.: Garry Cooper és Marlene Dietrich. Magyar feliratok!

Hétfőtől: Exmenyasszony. Fősz.: Clark Gable, Joan Crawford és Robert Montgomery. Magyar feliratok!

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két szenzációs film: I. MUMIA TITKA. Büntügyi dráma Warnea Obrent-tal. II. PAT és PATACHN vighalászok, nevetőhullám. Román és magyar feliratokkal. Hétfő: 9 és 13 lej. Kezdete 3, 6, 9.

B Minden lépésnél...

... hodoló pillantások kísérik a szép lábat • Egy finom és elegáns harisnya előnyösen emeli ki vonalait és alakját • Alátámasztja a lábát és teszi • A BAL harisnya különleges szövésével tökéletesen rátapad a lábra és pontos formát ad neki.

GBL

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláíróknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbéteggel mellékelve van.

Kompenzálunk bárhova állami követelésekkel bármilyen természetű adótartozásokat, büntetéseket, örökösödési adót, erdő, birtartozásokat, vámbüntetések stb. „Agimex” Agen-tura, Cluj, Piata Uniri No. 3. Telefon 2—29.

Háziasan nevelt 26 éves leányom részére oly uriembert keresek férjül, ki a vezetésem alatt álló részvénytársaságnál az igazgató-főkönyvelői teendőket teljesen elláthatja. Teljes diszkréciót biztosítok. Csak fényképpel és életleírással ellátott leveleket kérek „Biztos egzisztencia” jellegűre.

Gimnázista leányka ort. izr. uricsaládnál belvárosban teljes ellátást kaphat. Zongorahasználat. Érdeklődni „Astra” líkőrgyár Cluj, P. M. Viteazul 7.

Családi okok miatt jól menő fűszerüzlet és szeszraktár Sármáson szeptember 1-től bérbeadó. Bővebbet Lang Sármáson.

Emeleti és földszinti szoba-konyhás lakás kényelmesen mellékhelyiségekkel szeptember 1-re kiadó. Gh. Baritiu 14.

Irodastanói, részben gyakorlati munkakörre megfelelő önálló személy kerestetik kezdő vállalatához. „Részletes igénymegjelölés” kiadása.

Körzet képviselőket garanciával keresünk jól bevezetett gyógyszerári, vegyi és papírcikkben Oradea, Satu-Mare, Sighet, Baia-Mare, Dej, Tg.-Mures és Alba-Iulia városokra, esetleges kisebb raktár átadásával is. „Eredményes munka” jellegűre a kiadása.

Kersek szeptemberre egy gyakorlott fiatal fűszeresegedet. Szombaton zárva. Cím a kiadóban.

Suche deutsche Fräulein mit rumänische Sprache zu 2 Schulkindern. Telefon 256.

Ügyes, megbízható fűszer és vasszakmában jártas segéd szombattartással állást kaphat október elsejétől Klein J. Simon cégnél, Sighet.

Gyermek mellé jobb kisasszonyt keres zsidó család, Brasovban. Csecsemőkörhöz értők és német-román nyelvtudásuk előnyben. Írásbeli ajánlatok Brasov Cásuta-Postala 60 küldendők.

Kerestünk használt kávéházi klubasztalokat, székeket. Ajánlatok: Karl Emenauel Zala-u.

Keresek családtagként 17 éves lányom mellé német és francia nyelvű társalgásra fiatal, jókedvű izraelita urilányt. Ajánlatok: Mannheim Lajos, Timisoara IV., Str. Varescu 14.

Kiadó novemberre, első emeleten három, vagy négyszobás modern lakás. Mihai Vi-teazul 39 háztulajdonosnál.

Órásegéd a szakmában gyakorlott alkalmas alkalmazásra kerestetik. Fizetés meg-egyező szerint. Szombaton zárva. Drummer Albert, Hateg.

30 éves, nőien fakeskedő, kinek vagyona 1 millió lej és mint egyetlen fiu még tekintélyes vagyont fog örökölni, nőül venne megfelelő koru, szigoruan vallásos és intel-ligens zsidó lányt 400.000 lej hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő irodá-nál, Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

A Takarékoság Rt. igazgatóságával meg-állapodást létesítettünk, hogy a különleges gázosítóval ellátott Petrol-gázgőzöket a Ta-karékoság igen tisztelt tagjainak is kész-pénztáron szolgálja ki, miert is saját érdeké-ben siessen mindenki beszerezni Moskovits és Társa, Cluj, főpostával szemben.

50—60 ezer lej készpénzzel rendelkező társ kerestetik, már bevezetett komoly üzleti vál-lalkozáshoz. Ajánlatokat „Sportember” jel-légűre a kiadóhivatalba kérünk.

Urileány lakást esetleg teljes ellátást kap-hat. Cím a kiadóban.

Perfekt román tanár családnál, ort. kóser teljes ellátásban részesülhetnek fiuk vagy leányok, tanulmányaikban segítségükre lesz-nek, szakszerű tudással. Cím: Rubin Apter, Timisoara, IV. Piata Asanesti 3, I. 9. — (Küttl-tér.)

A legízletesebb vegetárius ételek a régi, jónirú Schwartz-féle kóser vegetárius étte-remben kaphatók, mely Flóra név alatt a Str. Ghurescu 7. szám alatt (a Kereskedelmi Aka-démia során) ismét megnyílt. Családoknak kihordásra kedvezményes árak. Vezető: Schwartz Ignác.

Habsburg-összeomlás

Bruno Brehm megrázó történelmi regénye, „Igy kezdődött — Apis és Este” 408 lap, 172 lej, „A kétféjű sas lehull” 436 lap, 172 lej

LEPAGE-nál, CLUJ

Postán utánvétellel. — Kérje az új könyvszer-zációk teljes jegyzékét!

7 olcsó nap

a Püspök fürdőben

(Püspökfürdő) — Iárga Oradea

Victoria szállodában 900 Lei
Transilvania szállodába 1085 Lei
Dacia 1225 Lei

A hét olcsó napos kurában bent-foglaltatik

napi háromszori étlap szerinti étkezés. Lakás-, gyógy- vagy hullámfürdő. Az olcsó hét napos kúra augusztus 22-én kezdődik, a fenti árak mellett október 15-ig hosszabbítható. — 50 százalék vasuti kedvezmény a visszautazásnál, Kivánatra ort. kóser étkezés. — Forró iszapfürdők és pakkolások.

Románia egyetlen Hullámfürdője.

HIREK

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső munkaszünet miatt kedden a rendes időben jelenik meg.

— Véget ért a francia képviselőház ülés-szaka. Párizsból jelentik: Egész éjjel tartott a kamara ülése, amely csak reggel 7 órákor ért véget. Leon Blum felolvasta egy a képviselőházban, mint a szenátusban a parlament rendes ülészakának berekesztéséről azelőtt kéziratos. Nem valószínű, hogy a parlament október elseje előtt összehívják.

— Enyhítették a belga idegen-törvényen. Antwerpeni híradás alapján jelentette az Uj Kelet, hogy a belga kormány új idegen-törvényt terjesztett a parlament elé. A zsidó Távirati Iroda értesülése szerint az új rendelkezések nem érintik azokat, akik tíz év óta laknak az ország területén. Ezek minden további nélkül kapnak munkaengedélyt és csak akkor kell kérelmezniük, ha közben legalább egy évet töltöttek külföldön. A hatóságok csak abban az esetben alkalmazzák a törvény szigorát, ha a külföldi a közbiztonságot veszélyezteti, vagy az ország érdekei ellen vét.

SZŐRME-szalónotat megnyitottam!!!

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy Calea Regele Ferdinand 21. szám alatt (Farkas Ernő-ház, udvarban) szőrmeszalónotat nyitottam. A legjutányosabb árak mellett készítik átalakításokat és mindenfajta szőrmemunkát.

WEISZ TIBOR

— Diákokat tartóztattak le Budapesten az Internacionale énekésé miatt. Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatott 8 egyént, köztük több diákot, akiket azzal vádolnak, hogy egy kirándulásról hazatérőben az internacionale énekelték. Államellenes összeesküvés és a társadalmi rend elleni merénylet címén emelnek ellenük vádat.

— Csendőrmester mint rablóbanda főnöke. Bucurestiből jelentik: A csendőrség tegnap tolvajbandát tartóztatott le, amely a Bucuresti-Giurgiu vágányokon elhelyezett vasuti kocsikat fosztogatta. Megállapítást nyert, hogy a banda főnöke maga a Serban-Voda kerület csendőrségének vezetője. Mihalache őrmester volt. A banda több mint 200.000 lej értékű árut tulajdonított el.

— Lemond a CFR vezérigazgatója. Bucurestiből jelentik: A déli lapok szerint Cezar mereuta e hónap végén lemond állásáról és a CFR vezérigazgatója Ion Macovei mérnök lesz.

— Románia belépése a világháborúba. Bucurestiből jelentik: Ma 20 éve annak, hogy Románia belépett a világháborúba. Ez alkalommal a bucurseti lapok hosszú cikkekben emlékeznek meg a háborúról, valamint Ferdinand király proklamációjáról, amit a háborubelépés előtt közzétett.

— Japán nagyiparosok jönnek Romániába. Bucurestiből jelentik: Augusztus 19-én japán nagyiparosokból és üzletemberekből álló csoport érkezik Romániába. A látogatás állítólag bizonyos petróleumügyekkel áll kapcsolatban.

— Epehólyaghurutnál és sárgasánál, epe-kő és epehomok eseteiben az otthoni ivókúra egy válik igen eredményessé, ha természetes „Ferenc József” keserűvizet reggel éhgyomorral, kevés forróvízzel keverve isszuk. Az orvosok ajánlják.

— Tehervonat és petróleumsztréra karambolja. Bucurestiből jelentik: Constan-tából jelentik: Ma délelőtt 5.55 órákor Dunărea-állomáson egy tehervonat összeütközött egy petróleum sztrénakból összeállított szerelvényvel. Gheorghe Neacsu fékezé meghalt, a közlekedés három órára megszakadt.

— Magyar gőzös és román vontató hajó összecsapódása a Dunán. Bucurestiből jelentik: Cernavoda közelében a Duna magyar gőzös összecsapódott a Ceaslău román vontatóhajóval, amely kettészakadt és pillanatok alatt elsüllyedt. Személyzetét a Duna kihalászta. A vizsgálat megindult.

— Felvétel a clujti Zsidó Apó és Gondozó Nővérek Eszter Rendjébe. Az intézet november elsején új két éves tanfolyamot kezd, amelyen betegápolónői, műtősnői, gondozónői, röntgenasszisztensnői pályára lépni szándékozó zsidó nők nyernek kiképzést. A nővendékek az intézeti otthonban nyernek elhelyezést és teljes ellátást. Jelentkezési határidő: szeptember 15. Bővebb felvilágosítást az intézet vezetősége nyújt. Eszter Rend, Spitalul Evreesc Cluj.

Eladó

CLUJON, Str. Văii 6. szám alatt épülfőfőben maradt villa. Felvilágosítást ad HEVES építész-mérnök Cluj, Calea Regele Ferdinand 125.

— Egy tönkrement és nagy nélkülözések között élő droguista, férfi a jótékony embereket, hogy támogassák ruhásművel és készpénzzel. Adományokat a kiadóhivatal közvetít.

— Fagyalt délután. Augusztus 16-án délután 3 órai kezdettel a clujti Poale Cion egyesület tánccal egybekötött fagyalt-délutánt rendez kultúr s segélyalapja javára. A rendezvény sikeresnek ígérkezik és már is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Injekcióval védi a fogakat odvasodás ellen egy amerikai tudós. Bécsből jelentik: A fogak odvasodásának megdöbbentő terjedésével foglalkozott a pécsi fogorvosi értekezlet több előadója. Ma már ritkaság számba megy az az ember, akinek teljesen ép fogai vannak. Ezzel szemben Euler boroszlói orvos-tanár kimutatta, hogy a négyezer éves sirokban talált koponyák fogazata aránylag igen jó állapotú tanuskoznak s a fogak még másfél százalékat kezdte ki az odvasodás. Lehetőleg el kell kerülni, — mondotta az előadó — hogy a szájban erjedő anyagok legyenek; ennek egyik eszköze a fogak tisztántartása. Buting amerikai tudós kimutatta, hogy a fogak odvasodásánál nagy szerepet játszik egy bacillusfajta, amelyet „bacillus acidophilus”-nak nevezett el. Oltóanyagot is készített a bacillus-kultúrából és az oltásokkal jó eredményeket ért el. A szájban levő bacillusok ellen tehát védekezni lehet s megvan a lehetőség arra, hogy a jövőben injekciókkal biztosíthatjuk magunkat az odvasodás ellen. A cukros táplálék előmozdítja a bacillusok szaporodását, egyébként azonban a táplálkozásnak nincs nagy befolyása a fogak odvasodására.

Kritikus kor... a férfiak életében

A férfi sem szabadulhat az élet közös törvényei alól. Amikor túlhaladta a negyven esztendő, szervezetén a gyengülés jelei kezdenek mutatkozni és ez gyakran a vizelet-utak zavaraihoz vezet és ugyanakkor egy nagyon érzékeny szerv: a prostata is rendetlenül kezd működni. Az első jelenségek (gyakori vizelettinger, hastájéki nyomás, stb.) szedjen Pageol-t. Capsula formájában kerül forgalomba, bármely időben és bárhol kényelmesen, észrevétlenül bevehető, Jelenleg a Pageol nyújtja a vizeletzavarok leghatásosabb kezelési módját, behatol a nyálkahártyákba és fertőtleníti azokat, megszünteti az irritációkat és „újraéleszti” a fertőzött szerveket.

Chatelain készítmény, megbízható márka, az Urodonal laboratóriumokban. Pouchet professzor, az orvosi akadémia tagja, tudományos vezetése és 26 orvos és gyógyszerész asszisztálása mellett állítják elő. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— Havazik a regát negyvidékein. Bucurestiből jelentik: A hegyvidéken havazni kezdett. A bacumegegyi Sandru-csucsos vas-tag hóréteg rakódott le.

— Tulságosan vérmes embereknél, kiknél az igen nagy nedvűség mindenféle tünete, mint gyors elfáradás, elbágyadás, a teltség érzete gyakran jelentkezik, feltűnően kedvező hatással szokott járni, ha három hétig naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet isszuk. Az orvosok ajánlják.

A timisoarai

nyilvánosjogi fiúliceummal és felsőkereskedelmi iskolával kapcsolatos

kóser

internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt, mind az öt-, mind a kétágyas szobákban lakók részére. Az I. oszt. tanulók részére a felvételi vizsgálat szept. 3-án. Prospektust küld az igazgatóság.

— A Chaszam Szofer jesiva záróvizsgál. A clujti Chaszam Szofer jesiva záróvizsgálja e hó 15-én, szombaton délután 5 órákor lesz a str. Gen. Berthelot 8. szám alatti iskola-helyiségben. A vezetőség ezuttal is meghívja mindazokat, akik a jesivát támogatják, ugyszintén az érdeklődőket is.

— Házasság. Nagyfaludi Baba és Rosenbaum Ghesa f. hó 18-án d. u. 4 órákor tartják meg esküvőjüket Clujon, a Paris uccai nagytemplomban, melyre ezuton hívják meg barátait és ismerőseit.

— A palesztinai zsidóság bojkottálni fogja az angol vizsgáló bizottságot? Jeruzsálem-ből jelentik: A palesztinai zsidó lapok bejelentik, hogy a zsidóság bojkottálni fogja az angol vizsgáló-bizottság működését, amelyben ez az arab sajtó nyomásának engedve, a zsidó bevándorlás ideiglenes felfüggesztését javasolná.

— Házasság. Hirsch Tubi és Singer József (Dej) Haifa házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— Házasság. Abraham Ilmi és Rosenfeld Endre ezuton hívják meg rokonaikat és ismerőseiket f. hó 16-án d. e. 11 órákor Tg-Mures, Szentgyörgy u. 88. alatt tartandó esküvőjükre. Minden külön értesítés helyett.

— A Poál-Hadati szervezet ezuton hozza t. tagjainak b. tudomására, hogy szombaton délután 6 órákor Mincha ima keretében Cal. Decebal No. 16 levő szervezeti helyiségben Jakob Mandel szónok és talmudista fog Périkot előadni, melyre tagjait ezuton meghívja. Vendégeket szivesen lát a vezetőség.

— Sirkövetés. Néhai Szenes Károly sir-emlékét vasárnap, augusztus hó 16-án, délelőtt 11 órákor avatjuk fel a régi házsongárdi zsidó temetőben. (Bejárat: Str. Bădescu oldalán), melyre az elhunyt jóbarátait és ismerőseit ezuton hívja meg a Szenes-család.

— A meg nem értett dísznök. Az amerikai Cornell-egyetem állatlelektani kutatói megállapították, hogy a dísznöknek nagy zenei tehetsége van. Zenei tehetségüket legelőn-kebben farkuk mozgásával árulják el a dísznök. Ha komoly zenét hallanak, farkukat egyenesen kifeszítik, könnyű, vidám zene hangjaira pedig felkunkorítják s általában a zene ritmusának megfelelően rezegtetik.

— Eljegyzés. Spitzer Bözsi Ludus és Pfeiffermann Zoltán Bistrita jegyesek M. k. é. h.

— Ügyvédi hír. Dr. Krauss Zsigmond ügyvédi irodáját Piata Mihai Viteazul 40. sz. alól, Calea Regele Ferdinand 32. alá helyezte át.

Sirkövetés. Néhai Rosenthal Sámuel sirkövet a régi ort. izr. temetőben folyó hó 16-án d. e. 9 órákor fogjuk felavatni, amelyre ismerőseinket, barátainkat és rokonainkat ezuton hívjuk meg. Özv. Rosenthal Samuelné és gyermekei.

A Zsidó Árvagondozó Átrétegeződés Intézetének közleménye

Zsidó szülők! A mindannyiunkra nehezdő súlyos felelősség tudatában szólunk hozzátok. Nézzetek körül, lássatok és cselekedjétek! Vegyétek észre, hogy egyetem és akadémiákat végzett ifjaink egész tömege nem tudja mit csináljon diplomájával, tudományával. Vegyétek észre, hogy gyáraink, vállalatunk, hivatalaink örvendének, ha meg tudnák tartani régi munkakerőiket, de gondolni sem mernek arra, hogy még a kitűnően képzett ifjaink közül is jelentékeny számban új tisztviselő munkába állítsanak.

Jól tudjátok, hogy nincsenek kertjeitek, szőlőitek, gyümölcsösöitek, szántóföldeitek és állataitok, hogy végső esetben ezekhez visszatérjen a minden helyről kiszorult. Napról-napra nő a közegélyre szorultak száma és már észrevettétek, hogy napról-napra kisebbedik az adott segélyek nagysága.

Gyermekeink részére két munkaterület áll még most rendelkezésre: az ipari és kereskedelmi. Azonban már az ipar gyakorlása is az április 30-án megjelent törvény rendelkezései folytán oly súlyos feltételekhez van kötve, amelyeknek igen-igen sok zsidó ifju a maga erejéből nem fog tudni eleget tenni. Ugyanez a törvény már előre veti annak árnyékát, hogy igen rövid idő múlva bármilyen kereskedelem gyakorlása hasonló feltételekhez lesz kötve.

Zsidó szülők, gyermekeitek sorsáért rajtatok a felelősség. Gondoskodjatok arról, hogy ipari és kereskedelmi pályákra készülő gyermekeitek a törvényben megkívánt feltételeknek eleget tessenek. Válasszatok gyermekeitek részére oly hivatást, amely szellemi és testi adottságaiknak megfelel, hogy munkájukat örömmel végezhessék. Gondoskodjatok arról, hogy gyermekeiteket már most úgy helyezzétek el, hogy a szeptemberben megnyíló ipari és kereskedelmi tanonciskolába beiratkozhasanak. Kísérjétek figyelemmel gyermekeiket iskolai tanulmányait, mert segédkönyvet is csak úgy kaphatnak, ha sikeresen abszolválták a tanonciskolát, vagy annak hiányában leteszik a minősítési vizsgát. Gondoskodjatok arról, hogy erre a vizsgára utasított gyermekeitek úgy legyenek elkészülve, hogy a sors döntő vizsgákon sikeresen állják meg helyüket.

Zsidó szülők és ifjak! az Ardeali Zsidó Árvagondozó Átrétegeződési Intézete rendelkezésekre áll. Tanácsért, utbaigazításért forduljatok hozzá és megértő fogadtásra találtok. A clujti, oradeai és satmari tanoncotthonok nyitva állanak a vidéki szülők gyermekei részére. Kicsiny áldozatok árán ez intézetekben gyermekeitek egészséges és gondos ellátásban, jó bánásmódban, a mai munkafeltételek megkívánta szigorú ellenőrzésben, szakoktatásban és valláserkölcsi nevelésben részesülnek. A zsidó társadalom megértése és áldozatkészsége lehetővé teszi, hogy az arra érdemes ifjaink jelentékeny kedvezményeket élvezhessenek. Kintjaink mellé szervezett tanfolyamok megkönnyítik a vizsgákra való előkészületet. Bizalommal forduljatok hozzánk! Ocrotirea Orfanilor Evrei Pre-gătirea Profesională Cluj, str. Paris 36.

1928-ban létesült Schwartz Ményhárisé

orth. zsidó leánynevelő intézete-internátusában

ORADEA, Str. Ep. Clorgariu No. 8. A beiratások 1936—37 tanévre folyamatosan vannak. Állandó tanácsai állagyetek! Zenei kiképzés! Idegen nyelvek! Képzés zse-
nánk! Prospektus!

UJ KELET *Legújabb hírek*

Zendülők győzelme Marbella mellett

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

A Vatikán újabb demarsban tiltakozott Madridban számos lelkesnek a vörös milícia által való megöletése ellen.

Hír szerint San Sebastianban kivégeztek 14 nacionalistát, akiket Tolosában tartottak fogva, de a város eleste után San Sebastianba szállították. Még 56 aktív tisztet is agyonlőttek több tartalékos tiszttel együtt.

A zendülők győzelmi hírei

Gibraltár, aug. 14. (Rador.) A sevillai rádió ma reggel újból azt jelentette, hogy a Don Jaime hadihajót a zendülők repülői tönkretették. A rádió szerint újabb zendülő-csapatok, amelyek Algesirásból indultak el, győzedelmes menetelnek Malaga felé, miáltal Franco tábornok csapatai Granada környékén üldözik a fejvesztetten menekülő kormányerőket.

A Molla tábornok által kiadott hivatalos jelentés szerint a nemzeti csapatok előnyomulása északon is folyamatban van. A valenciai csapatok elérték Guadalajarat és innen továbbindultak Madrid felé.

A Havas úgynökség sevillai tudósítója jelenti: A rádió olyan közleményt adott le, amely szerint a zendülők meg fogják örömi a valenciaiak csontjait és vérükkel áztatva cementet fognak csinálni belőle, amiből helyre fogják állítani a kormány madridi hívei által leégetett templomokat.

London, aug. 14. (Rador.) A Reuter jelenti Perpignamból, hogy 16 valószínűleg Franciaországból jött repülőgép érkezett Barcelonába. A pilóták különböző nemzetiségűek. Három gép a leszállásnál megsérült.

Lisszabon, aug. 14. (Rador.) A DNB jelenti, hogy Campo Major határmenti község közelében nagyobb spanyol kommunista kőművelés lépte át a határt és leölt egy portugál területre menekült spanyol nemzeti erőt. A portugál határőrök nem tudták megakadályozni a kommunisták behatolását, akik tettük végrehajtása után azonnal visszatértek spanyol területre.

Olasz és német repülők Sevilla felett

Gibraltár, aug. 14. (Rador.) A Reuter úgynökség tudósítója szerint a tegnapi Sevilla felett érkezett menekültek állítják, hogy a Sevilla felett átrepülő gépek többsége olasz vagy német eredetű. Számos repülő tartózkodik Sevillában és ezek nagyrésze németül vagy olaszul beszélik. Ezek vagy a spanyol idegenlégió egyenruháját viselik, vagy, mint a németek fehér egyenruhába vannak öltözve.

Franco hadserege

Párizs, aug. 14. (Rador.) A Havas jelenti Tangerből: Franco tábornok eleinte 30 ezer benschülött katonát akart besoroztatni, de pénzühiány miatt erről a tervéről kénytelen volt lemondani és csak 5000 benschülöttet verbuvált össze. A Spanyolországban eddig part ratett csapatok létszáma 8500 ember. Marokkóban 12000 ember van, akik azonban a protektoratus területén tartják fenn a rendet. Állítólag a benschülöttek kedélye nem valami jó, mivel a zsoldot nem fizetik pontosan. A harmadik spanyol idegenlégió embereinek száma 4500.

Egy kis tévedés

London, aug. 14. (Rador.) A madridi kormány elnézést kért az angol kormánytól, amiért Barcelona kikötőjében tévedésből a London angol hajót bombázták.

Madrid, aug. 14. (Rador.) A Claridad szocialista lap írja, hogy a quatuorcentrai územekek állandó munkában vannak és naponta három új repülőgépet készítenek a kormány számára.

Madrid, augusztus 14. A miniszterelnökség jelentése szerint kormánypárti csapatok elfoglalták Pozoblanco helységet, mely Cordova tartományban fekszik. A város Cordovától 55 kilométernyire van és lakóinak száma 16 ezer.

A Havas a következőket jelenti: Ma reggel Spanyolországból érkező hírek szerint az éjszaka folyamán heves harcok dúltak Marbella kikötője körül, mely Malagától 40 kilométernyire délre fekszik. Hétezer főnyi milícia állította meg a felkelők előrehaladását. A rendkívül veszedelmes területen lefolyt heves harc során mindkét fél súlyos veszteségeket szenvedett.

Végül a felkelők győztek és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

Egy másik felkelő osztag Malaga felé közeledik. Az éjszaka folyamán újra megróhamozták Badajost, mely egész éjjel homályban maradt, mert a zendülő repülőgépek felrobantották a város villanytelepét.

A kormány hivatalos jelentése szerint Pozoblanco elfoglalásánál kétszáz polgárőr a felkelőkhöz csatlakozott. A közlemény jelenti, hogy

Cordova egész környékét teljesen megtisztította a felkelőktől és a kormánycsapatok csak vezéreik parancsait várják, hogy a várost elfoglalhassák.

Hendaye, augusztus 14. Ma sok külföldi önkéntes, főleg lengyelek érkeztek a határra és felajánlották szolgálataikat a népfrontnak.

Befejezte munkáját a zsidó világtkongresszus

Genf, aug. 14. Az első zsidó világtkongresszus péntek délután befejezte munkáját. A szűkszávu távirati jelentés szerint a kongresszus elhatározta, hogy minden két évben rendszeres ülésszakot fog tartani. Számos határozatot fogadtak el. Az egyik határozat felhatalmazza a végrehajtó bizottságot, kezdjen tárgyalásokat a szovjet hatóságokkal a zsidó vallás, a héber kultúra és a cionista mozgalom szabadságának biztosítására. A másik fontos határozat a zsidó kivándorlás

kérdésére vonatkozik, amellyel kapcsolatban a határozat kihangsúlyozza Palesztina jelentőségét. Elfogadták azt a határozati javaslatot, amelyben felszólítják az összes zsidó közönséget a német árak bojkottálására, másik határozat szerint pedig a kongresszus Angliát szólítja fel, mondjon le arról a gondolatáról, hogy felfüggeszse vagy mérsékelje a zsidók bevándorlását Palesztinába.

A munkakonföderáció titkárai Toulouseban

Párizs, augusztus 14. (Rador.) Leon Jouhaux és Buisson, a munkakonföderáció főtitkára és titkára Borgetből Toulouseba repült, innen pedig Madrid felé vette útját, hogy ott részt vegyenek a tegnapi Párizsban tartott európai konföderáció által kiküldött összeköttetésbe fog lépni a madridi kormánnyal.

Botrány a berlini spanyol konzulátuson

Berlini távirat jelenti, hogy a spanyol konzulátuson kinos botrány történt. Francisco Agramonte Cortio, a volt spanyol követ, aki a burgosi kormány rendelkezésére bocsátotta magát, azóta is a követség épületében lakik. Ma, mikor az olimpiai stadionból hazatért, a volt követ a követségen találta a spanyol kormány új megbízottját. A régi követ erre rendőrt hívott és kérte, hogy távolítsák el a spanyol követet. Ennek tiltakozásai után a rendőrség megállapította, hogy nincs joga közbelépnie és visszavonult. A régi követ végül is rászánta magát, hogy kiköltözködjék, ezt azonban csak az olimpiai játékok után fogja megtartani.

Újabb három zsidó áldozat Palesztinában

Jeruzsálem, aug. 14. Az éjszaka folyamán az ország több pontján zavargások voltak. Hebron arab polgármesterét a banditák meggyilkolták. A zsidó városrészt megtámadták az arabok és meggyilkoltak egy öreg zsidót, fiával együtt, számosat pedig megsebesítettek. A Saron völgyében több arab rátámadt egy zsidóra, akit megfojtottak. A csütörtök éjszakai három halottal együtt a zsidó áldozatok száma 61-re emelkedett a zavargások kezdete óta.

Edward király kéjutazása a jugoszláv tengerparton

Belgrád, aug. 14. Edward király ma Novigrad halászároskában partra szállt és egy tekejátékot vásárolt, megtekintette Morata szigetét, majd az Uranur torkolatánál belátszott. Éjjel a Nahin Gronata sziget öblében horgonyzott, ahonnan holnap a yacht Cibenik és Split felé veszi útját. Itt felszállnak fedélzetére a kenti hercegi pár és Pál jugoszláv régensherceg.

LEGUJABB HIREK A XI. OLIMPIÁRÓL

A mai német-belga és magyar-francia mérkőzésen dől el az olimpiai vízipólótorna elsősege

Magyarország—Németország 2:2 (1:1).

Cluj, augusztus 14. (Az Uj Kelet tud.) Az olimpiai vízipólótorna döntőjélegű mérkőzését játszották péntek délután a magyar csapat a németekkel. A rendkívül izgalmas küzdelem 2:2 (1:1) arányban végződött. A magyarok szereztek meg a vezetést Brandy révén, de Schneider egyenlített. Szünet után Német a gólszerző, azonban Schneider (4 yardosból) ismét kiegyenlített. Delporte francia jól bíraskodott. A vízipólóbajnokság sorsa még tisztázatlan. Ha a magyarok ma legalább 3 gólt lönek a franciáknak, de egyet sem kapnak és ha a németek győznek ugyan a jó belgák ellen, de legalább egy gólt kapnak, a bajnokságot a magyarok nyerik, mint az kitűnik a döntő alábbi állásából:

1. Németország	2	1	1	—	10:3	3
2. Magyarország	2	1	1	—	5:2	8
3. Belgium	2	1	—	1	3:4	2
4. Franciaország	2	—	—	2	2:11	0

A magyar—német mérkőzés előtt Belgium 3:1 (1:0) arányban győzött Franciaország ellen

A 4x100 m. női gyorsúszóstafféta döntőjében 1. Hollandia 4:36 p. olimpiai rekord (régi 4:38 USA), 2. Németország 4:36.8 p. 3. USA 4:40.2 p. 4. Magyarország 4:48 p. 5. Kanada 4:48 p. 6. Anglia 4:51 p. 7. Dánia.

Az evezős bajnokságok döntői nemvart eredményt hoztak. A csunya, esős időben a németek egymás után 5 számban győztek és ezzel előreláthatólag elsők lesznek a nemzetek pontversenyében.

PHILO Jüdisches LEXIKON

800 hasáb, 250 kép, 40 képtábla és térkép
240 LEPAGE-nál
Lei LEPAGE-nál Cluj
Kérjen ingyen „Judaica” jegyzéket.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. Társaság
nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 13
Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

AUGUSZTUS 17, 18, 19-én

Gurlear világhírű kozák kórus
hangversenyez a SELECT MOZGÓ előadásainak keretében

A sovinizmustól mentes demokrácia szükségességét hangoztatja a II.-csoport

Lupu dr. éles hangon válaszol az ellene elhangzott támadásokra

Bucuresti, augusztus 14. (Az Uj Kelet tud.) A belpolitikai élet érdeklődésének középpontjában a külföldről hazatért Lupu dr. személye áll, aki a következő nyilatkozatot adta:

— Az ellenem intézett támadások telve vannak szemenszedett hazugságokkal és rágalomokkal, melyek ellen a közvéleményhez fordulok. Fájdalommal vettem tudomást az elmúlt hetekben Bucurestiben lefolyt sajtóharcokról, melyekbe személyemet is belekeverték s azt mondták, hogy Párizsban a kommunistákhoz csatlakoztam. A valóság az, hogy Lord Robert Cecil oldalán a nemzetközi békeszövetség egyik népgyűlésén felszóltam. Több száz román munkás is jelen volt, ezért tartottam szükségesnek felszólalásomat.

— Tudnunk kell, hogy új háborút készítenek elő. A háboru nem gyarmatokért s nem egyes államok, de két csoport között fog kirobbanni. Egyikhez a fasiszták, másikhoz a demokraták tartoznak. Ebben a harcban Franciaország mellett van helye Romániának. Anglia és Franciaország továbbra is szövetségeseink kell maradjanak — fejezte be nyilatkozatát dr. Lupu.

Az Epoca megállapítja, hogy Lupu ellenfeleinek véleményét semmiféle nyilatkozat már meg nem változtathatja.

A liberális párt balszárnyához tartozó fia-

tal kormánypárti képviselők ugynevezett „H” csoportja tegnap száz képviselő és szenátor jelenlétében ülést tartott Bucurestiben. Petre Ghiata képviselő volt az ülés vezérszónoka. A sovinizmustól mentes valódi (reális) demokrácia szükségességét hangoztatta. Szükség van — mondotta a román öslakó elem felsegítésére minden vonalon, ezt azonban nem lehet keresztülvinni erőszakkal és külföldről hozott tanokkal. A liberális párt kötelessége, hogy az alkotmányos demokráciáért harcoljon.

Mannheim—Grosz Héber-magyar szótár

628 lap, 44 oldal nyelvtan, egészségvédekezésben 330 lej.

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvéttel. — Kérjen ingyen Judaica jegyzéket.

Taxa plătite No. 224
10. Telex Havonta évre 600 földre: félére 1 detések RELET dóság e Cikkein rás meg

Skoda

A cseh boru után aya tapu Politika is.

Mert C hadigymáság jelen szemben zék, az óta húzó kül, hogy tott volin

A nem melyes i Es Ma önmagát ditott ka Ezek v Es mi

Bucure Tatarverg fegyverg Márho getett S ja, — é Jenné té akár szó ebbin az raszólo

A szer természé csak egy liberális főzni a Az ors szervenve

Akkor, és most, nélkül v Kampu a zsid

Helena menekül zott a h emigrán a helyg Jött a

A hit Mindenk rezhét a lős közé Helena két hét erőiket kinevez

Az é szeréncs Egy r rerné — arányér kapott.

Helena piág, d olimpiai Gyöző rorja, r ritette

A fel mint a kellett nek jeg lassu k

Nem tette a Legye a világo jes bizt tanak

Lénye ket, ho olimpiai konjain más ne met, m De H El is kereszt